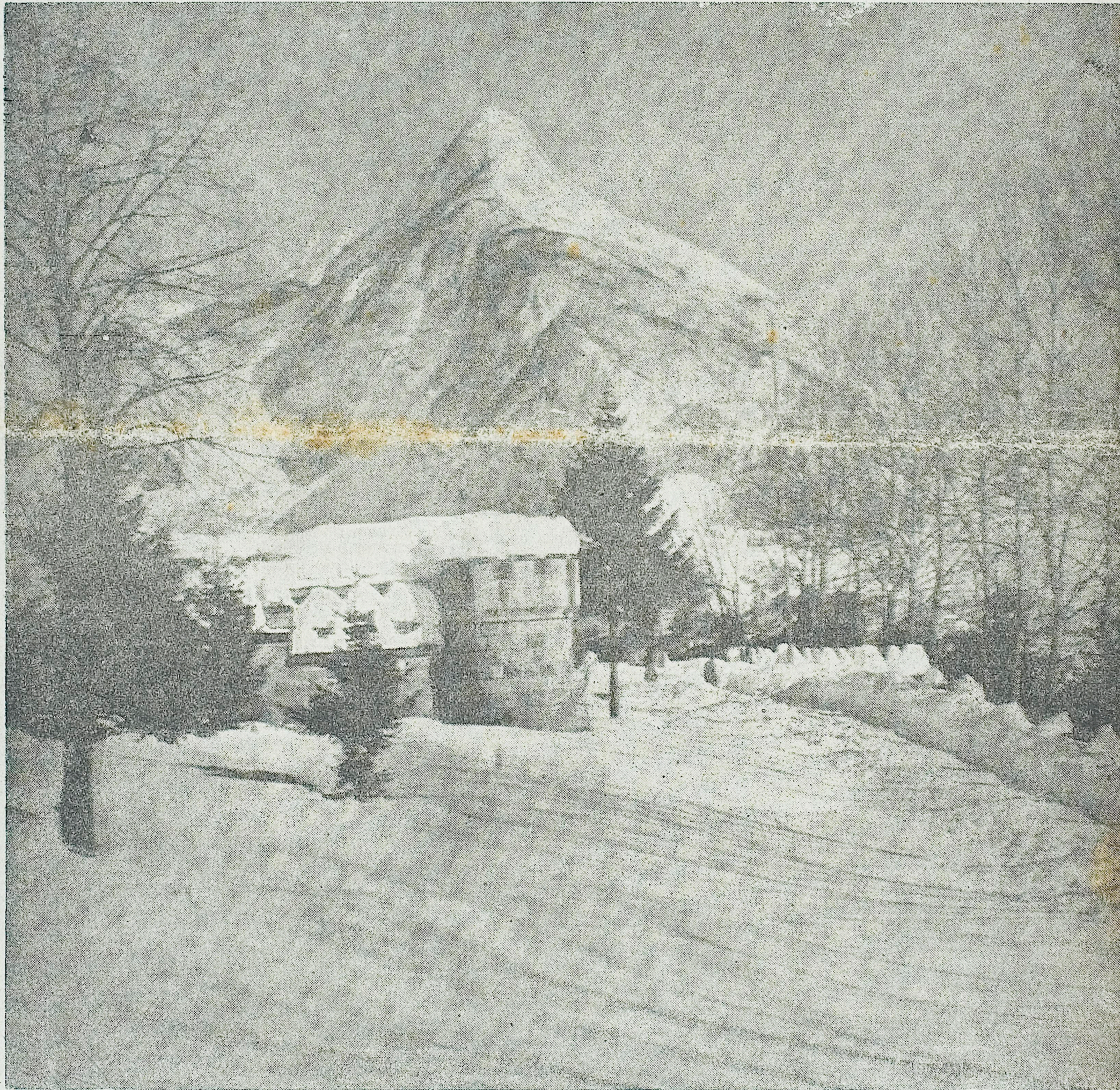

SLOVENSKI TADRAN

LETO III, ŠTEV. 2

Koper, petek 8. januarja 1954

POSAMEZNA ŠTEVILKA 10 DIN

PRIKASLJALA JE STARKA ZIMA,
NAGUBAN, SUH IMA OBRAZ;
KO Z BRADO KLJUKASTO POKIMA,
SNEG Z NEBA PEILETI IN MRAZ.

PO VETU SE SENICA KLATI,
PREMALO HRANE DA JI GOZD;
ZDAJ IMAS, ZAJEC TI UHATI,
SVOJ STIRIDESETDANSKI POST.

BOVEC S SVINJAROM POZIMI
KAKO PRJETNO SE POCUTIJO LJUDJE V GORAH OB
TOPLO ZAKURJENIH PECEH, KADAR NASTOPI ZIMA S
SVOJIMI BELIMI »DOBROTAMI.« NE VSI! MLADINA,
OTROCI IN LJUBITELJI ZIMSKEGA SPORTA NE VZDRZIJO
V ZAPRTIH HISAH. NJIHOVO VESELJE, ZABAVA IN
ZDRAVJE SO V NARAVI, V SNEGU.

Dedek Mraz v Portorožu, pri Sv. Luciji in v Strunjanu

Letos je prišla naša mladina do svojega veselja že v nedeljo 27. decembra. Med pripravljalnimi deli je letala okoli lepega parka hotela Palace, v katerem je bil otroški sejum. Ni manjkalo tudi odraslih radovednežev, optimističnih in pesimističnih, kako se bo »ljubljanščak« zamisel obnesla v Portorožu.

Istega dne popoldne je bila v dvorani hotela Central v izvedbi portoroškega otroškega vrtca akademija za predšolske otroke. Nad 150 otrok je napolnilo dvorano, bili so tudi ljudje brez otrok. Pod dobrim vodstvom otroške vrtnarice tov. Hane Ane, so se vrstili prizori z zajčki, Snegulčico, snežinkami; Nataša je lepo zapela solo — točko; mamice so srečne tihšale svoje otroke k sebi. Ob petju himne dedku Mrazu je končno prišel dobri mož in razdelil med nje kuverte z boni in vrednosti dinarjev 400.

Zvečer istega dne je zažarela velika jelka pred hotel Palace v vsej svoji lepoti. Imela je veliko gledalcev.

Prvi dan sejma — 28. december — kčne stojnice, dobra prodaja, in povrh še prekrasen park z eksotičnim drevjem. Predšolski otroci so pokupili vse igrače že prvi dan. Sejem je otvoril dedek Mraz s svojim spremstvom, s katerim je obiskal sejmišče, medtem je Medved ob zvokih vojaške godbe plesal po stopnišču. Za dedkom so šli vsi otroci. Z njim so streljali, z njim lovili pri srečolovu, z njim so obiskali partizansko tabornišče, itd. Na strelišču so predvsem streljali »veliki« otroci. Lepo vreme je podpiralo dobro voljo obiskovalcev sejma.

Drugi dan — 29. decembra, so posetili sejem otroci iz Sv. Lucije. Na nekoliko premajhnem odru v Ljudskem domu so sprejeli dedka. Avtobus potovalnega urada »Adria« iz Portoroža je komaj izvozil mlado in staro na sejmišče. Kljub pritiskajoči burji je bilo na sejmišču, na katerem je tega dne igrala godba iz Sv. Lucije, zelo živahno. Otroci so tega dne pogrešali Medveda, ki je bil v Kopru v Dijaškem domu.

Tretji dan smo pričakovali s strahom, ker je pomeni d'v'j'ata burja, vendar stojnicam ni napravila nikake večje škode. Tega dne se je dedek Mraz s spremstvom odpravil v Strunjan. Dedka so pozdravili Slovenci z zbornom recitacijo, Italijani s pesmijo — dobrodoščilo, pripravljeno prav zanj. V Strunjanu je lahko vsak opazil pristrane odnose: dedek Mraz je delil otrokom kuverte z boni, učiteljsvu in staršem pa drobna pisemca, ki so jih napisala otroška srca. Učiteljice so prejele tudi po več takih pisem. Strunjan je pokazal svoje razumevanje do letošnje Novoletne jelke tudi s tem, da je KZ dala odraslim na razpolago svoj kamion za prevoz v Portorož, ker je dedek vzel s seboj le šolske otroke in matere z malčki.

Zadnji dan leta je šel dedek med gluho mladino. Sprejela ga je kar na cesti in odpeljala v svoj zavod, kjer mu je izvedla kratek program. Dedek je tu res z zanimanjem kimal. Potem so se slikali.

Pisano spremstvo in dedek Mraz so se odpeljali nato v Piran. Na pustem in praznem trgu, ždečem v mrazu, se je naenkrat nabralo veliko število ljudi, občudujočih slikovit sprevid palčkov, zajčkov, Snegulčice, princeske, pionirjev, Medveda in seveda dedka Mrza. Skozi okna avtobusa so delili sladkarije, Medved je celo nekoliko zaplesal na trgu.

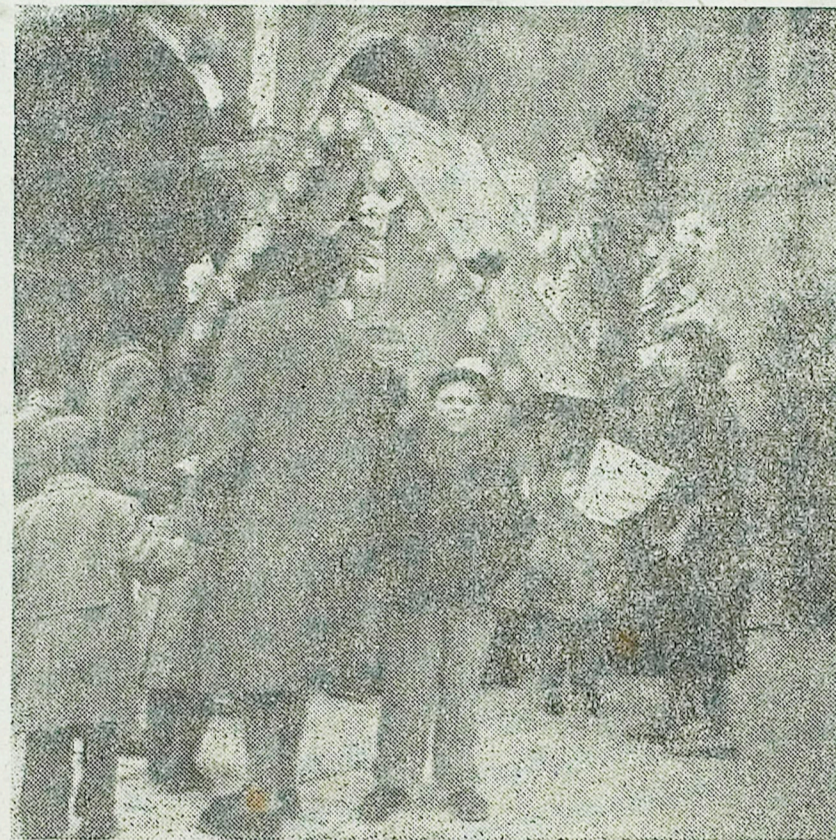
Popoldne je ob zvokih vojaške godbe dedek Mraz zaključil sejem. Pohvalil in grajal je tiste, ki se niso dovolj zavedali svoje naloge. Posebno pohvalo je izrekel delavskemu kolektivu hotela Palace za vso pomoč in delo, ki jo je ta nudil s svojimi člani ob priliki letošnje Novoletne jelke, ter gospodarske ustanove, s katero pomočjo je letos obdaroval nad 700 otrok, vsakega v vrednosti 400 din.

IZ SEMEDELE

Semedelske otroke je tudi letos obiskal dedek Mraz. To vam je bilo živahno mimu! Četrtek v Zuesterni! Dedek Mraz je obdaril prav vsakega

otroka! No, tu vsem pa leži zamotano vprašanje, ki ga bo treba enkrat rešiti. Znano je, da ima vsak otrok svoje želje, toda dedek Mraz mu je prinesel najbrže prav tisto, česar ni pričakoval. Tako se dogaja, da nekateri otroci sploh ne vzljubijo igrac, ki jih dobijo. Kar smo rekli, le dokazuje, da zadeva z dedkom Mrzom vendarle ni tako preprosta. Marsikaj bi bilo treba izpopolniti, kar pa bomo dosegli le, če se bodo prireditelji bolj povezali s starši.

V treh dneh praznika in počitnic

Sejem dedka Mrza v Kopru

je bilo tudi v Semedeli prav dobro razpoloženje. Škoda, da je magajal mraz, ki je stlil ljudi, da se kar najbolj držijo doma.

V veliki semedelski baraki, v kateri stanuje 12 družin in še nekaj samcev, je zadnje čase marsikdo precej v skrbeh. Kljub vsem prošnjam in intervencijam ta zgradba še danes nima pravega hišnika, ki naj bi skrbel za red. To pereče vprašanje se vleče v neskončnost. V zvezi s tem stanjem se je dogodilo, da dimniki v baraki niso bili očiščeni že 6 mesecev. Ti se zaradi tega pogostoma užgajo in spravljajo v stalno nevarnost vse prebivalce barake. Nad stanjem v baraki se prav posebno zgražajo gasilci, ki izjavljajo, da bi se ta spremenila v prah in pepel, če bi se vžgala, v pičlih 20 minutah in še, da bi bila v takem primeru odveč vsaka intervencija! Pobrigati se je treba torej pravočasno, sicer bodo nesreče krivi tisti, ki upravljajo občinske zgradbe. Gre tu za dejanja, ki so kriviče nezakonita (zakon določa, da se morajo dimniki v barakah čistiti vsak mesec)! Zdi se, da so stanovanjca v veliki baraki izmed najdražjih v našem okraju. Druge najbrže ni toliko okvar in tudi voda ne stane toliko kakor tu (mnogo jo izteče, ker so instalacije zelo slabe). Samo zavarovanje v baraki stane 4-krat več kakor pa v zidani zgradbi.

Imamo vtis, da občina ne posveča vprašanju barake dovolj pažnje in tudi da so prebivalci barake prepuščeni samim sebi. Ne bi našli zlepa primera, da bi intervencija tako malo zalegla, kakor se to dogaja v zvezi z barako.

V Semedeli je še marsikaj drugega novega in tudi lepega, pa o tem drugič.

NOVOLETNA JELKA V KOPRU

Tudi v Kopru so otroci nestrpnost pričakovali dedka Mrza. Res jih ni pozabil, prišel je in obdaroval otrok tisoč otrok. Otroci so bili danil zelo veseli, vendar so si želeli več knjig in manj igrač.

Pri prireditvah za Novoletno jelko so se izkazali naši dijaški gimnazije in učiteljska, ki so priredili za naše najmlajše pravilčno popol-

ne in lutkovno predstavo »Zogicanogica«. V kinu so predvajali barvni risanki »Ostržeka« in »Dumbo«. Glavna prireditev pa je bila v sredo v Ljudskem gledališču, kjer je otroke tudi obiskal dedek Mraz. Svoja darila jim je razdelil po stojnicah, ki so bile okoli glavnega trga. Zal prav to razdeljevanje ni bilo tako, kot si ga je zamislil pripravljalni odbor, ker so nekatera podjetja, ki so pomoč prvotno obljubila, popolnoma odrekla, baze same pa se tudi niso dovolj pobrigale. Finančni sredstev je bilo bolj malo na raz-

polago, ker so podjetja nakazala denar v okrajni fond in je pripravljalni odbor razpolagal samo s sredstvi, ki jih je zbral po bazah.

Bertoki

Ob velikem veselju najmlajših smo obdarovali 270 otrok. Številna podjetja so prispevala, da je Novoletna jelka lepo uspela.

Kulturni spored so dobro izvedli in je obsegal tri kratke igrice, nekaj pesmi in deklamacij. Prireditve bi bila še lepše uspela, če bi bila v dvorani zadruženega doma. Dvorana še ni dokončana in je zato neuporabna.

V novem letu je pričakovati, da bodo odgovorni poskrbeli, da bo dvorana urejena.

ANKARAN - VALDOLTRA

Letos nas je obiskal dedek Mraz v Sv. Nikolaju. Ob lepo okrašenih novoletnih jelki smo najprej izvedli nekaj igrice in prizorčkov. Z nami so sodelovali učenci italijanske šole ter mali iz otroškega vrtca. Zapeli so dedku Mrzu lepo pesmico. Zelo smo se razveselili dedka Mrza, ki nam je povedal mnogo zanimivega in zabavnega ter nas nazadnje še obdaroval.

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so prispevali, da nam je bil naš praznik lep. Posebno smo hvaležni našim kmetom, ki niso odrekli svojih prispevkov, čeprav jih je toča zelo oškodovala. Zahvaljujemo se tudi vsem ostalim darovalcem in še posebej Milki Županovi za prijazno ustreznost. Hvaležni izražamo ankaranskim poljedelcem voščila s posebno željo, da bi bilo njihovo delo v novem letu poplačano z najboljšo letino.

Pionirji osnovne šole v Ankaranu

»Pahljača« v Sočergi

V nedeljo 27. decembra je gostovala v Sočergi dramska družina iz Sv. Antona z Goldonijev komedijo »Pahljača«. Igra je kar dobro uspela in so gledalci, ki so se udeležili v zadovoljivem številu, napeto sledili prizorom na odru. Mislim, da je to znak, da ima tudi naš podeželski človek, ki morda še nikoli ni videl nobene igre, željo in veselje do pred-

stav. Želeti bi bilo, da bi naš človek na vasi ne imel in cenil kot razvedrilo — srkanje vinske kapljice, ampak da bi mu bila kulturna predstava tisto razvedrilo, ki bi si ga vedno bolj želel.

Dramski družini iz Sv. Antona se iskreno zahvaljujemo in želimo, da bi nas kmalu znova obiskala.

Janko

SEZANSKA PODJETJA IN LJUBLJANSKE ZALOŽBE ZA NOVOLETNO JELKO OTROKOM SEZANSKEGA OKRAJA

Za letošnjo Novoletno jelko otrokom sezanskega okraja so prispevali lepa darila tudi knjižne založbe iz Ljubljane, ki so pionirje sezanskega okraja obdarila s 750 različnimi mladinskimi knjigami.

Cankarjeva založba iz Ljubljane je darovala 20 knjig v vrednosti 6.000.— din, Državna založba 450 knjig v vrednosti okoli 130 tisoč din, Mladinska založba 351 knjig in 500 izvodov »Cicobana« v vrednosti 85 tisoč din. Zveza prijateljev mladine pa je darovala razne šolske potrebščine kot zvezke, svinčnike, žoge, šotore itd. v skupni vrednosti 200 tisoč din. Tovarna »Pletenina« Sezana je darovala 30 kom puloverjev v vrednosti 32 tisoč din. Trgovsko podjetje »Preskrba« Sezana je darovala 10 kg mandarin, 20 kg bombonov, 50 kg suhih fig in 20 kg keksov. Izvožno-uvozno podjetje »Jadram — Import-Eksport« Sezana, je prav tako darovala 100 kg mandarin, Avtoprevoziško podjetje Sezana je nakazalo 10 tisoč din, OLO Sezana 100 tisoč dinarjev. Občinski LO Sezana je daroval dva radijska aparata za šolo Vrabče in Stomaž in poleg tega za ostale šole še 100 tisoč din. V občini Podgrad so se Obč. LO in ostala podjetja zelo izkazala, vsi skupaj so darovali okrog 74 tisoč din. Tudi v ostalih občinah kot v Dutovljah, Materji, Herpeljah, Gračiču, Crnem kalu, Senožcah, Komnu, Stanjelu so podjetja povsod darovala za Novoletno jelko.

V Divači je za Novoletno jelko darovala tudi JLA 10 tisoč din ob slovesu, ko je odhajala od naše meje.

Vse šole so darovalcem zelo hvaležne, da so jim pripomogle tako lepo praznovati Novoletno jelko.

J. V.

Portorož

OBČNI ZBOR PROSVETNEGA DRUŠTVA

Prejšnji teden je prosvetno društvo »Branko Kozlovčič« podaloga obračun svojega dela. Iz poročila, ki ga je podal predsednik tov. Štolfa, posnemamo:

Društvo šteje 187 članov, ki pa po večini mislijo, da je že vse opravljeno, če so plačali članarino. Zato se društvo tudi ni moglo prav razviti. Ves čas svojega obstoja se bori za primerne prostore. Lani je imelo začasno stredo na občini. Ena soba je bila pripravljena za čitalnico, čkal je šah, čakali so časopisi. Zaman. Članov ni bilo na izpregled in je vsakokratni dežurni polnil praznino.

Za pevski zbor se je poživljeno trudil in boril tovariš Lojze Požar. Ta je nastopil le osmega marca, nato pa je širil. Društvena knjižnica ima okrog 300 knjig, pa je člani sko-

Pionirji v spremstvu babice zadovoljni nesejo darila dedka Mrza

ro ne poznajo. Tov. Močnik, knjižničar je tej posvetil vso skrb. Za prazno 10-letnico ustanovitve FLRJ je društvo pripravilo lep recitacijski spored, ki ga pa žal ni moglo izvesti zaradi odpovedi dvorane.

V precej razgibanj razpravi so člani obravnavali vprašanje poživljive dela v novem letu. V glavnem so govorili o pevskem zboru in društvenih prostorih v obnovljenem Ljudskem domu. Tu bodo imeli člani lepe možnosti, da se uveljavijo tudi na odru. Nekateri so se dvomljivo izražali glede »Partizana«, ki naj bi se vselil v dom, češ da bi dvorana ne mogla biti istočasno tudi telovadnica. V okviru društva bo Ljudska univerza prirejala poljudno znanstveno predavanje. Soglasno so navzoči sprejeli sklep, da se društvo preimenuje v KPD »Svoboda v Portorožu«. Ob zaključku je bil izvoljen novi odbor, ki ga sestavlja devet članov.

Upajmo, da bo novi odbor znal vzbuditi v članstvu zanimanje za kulturno prosvetno delo.

Sprožilo se je mladinsko vprašanje...

Zadnje čase posveča naša javnost vedno več pažnje vprašanju vzgoje naše delavske mladine, v prvi vrsti učencev v gospodarstvu. Družbene organizacije nekeje več, nekeje manj razpravljajo o pomoči, ki so jo dolžne nuditi mladinski organizaciji. Oblastni forumi posvečajo več pažnje dvigu strokovnega znanja vajencev in socialnim razmeram, v katerih živijo vajenci.

Ena izmed občin, ki to vprašanje uspešno rešuje, je postojnska. Ze od septembra preteklega leta se vrši pouk na novo ustanovljeni vajenski šoli v Postojni. Šolo obiskuje 75 vajencev iz občin Pivka, Hruševje in Postojna. V celoti poučujejo kovinsko in lesno stroko, za nekatere pa le splošne predmete.

Oddaljenost zahteva od učencev precej navora, vendar je obisk zadovoljiv in neopravičenih izostankov skoraj ni. Podjetja in tudi privatni mojstri kažejo precej zanimanja, izjema je le tovarna »Javor« na Pivki, čeprav bi morala zaradi svoje vodilne vloge dati večji vzgled.

Odkar je začela šola, je opaziti tudi manjše izboljšanje vajencev, le peki radi pritisnejo na vajence z nočnim delom, četudi imajo naslednjega dne šolo. Ob prvi konferenci je bil prav zadovoljiv uspeh v oddelku za kovinarje, slabši pa v prvem razredu lesne stroke, ker so tam vajenci samo z osnovno šolsko izobrazbo. Po napredku v preteklem letu, je upravičeno upati, da bo uspeh ob polletju še boljši.

Na šoli obstaja mladinska organizacija, ki ima v svojih vrstah vse vajence postojnske občine. Vsi vajenci so člani društva »Partizana«. Nekateri so telovadnico vzljubili, saj jo obiskujejo tudi izven šolskega sporeda.

Mladinsko vodstvo v Postojni nudi vso pomoč mladinski organizaciji vajencev na šoli, zlasti glede politične vzgoje. Sporazumno z upravo šole bodo v januarju razna politična, gospodarska in kulturna predavanja. Šola namerava prirediti več izletov. Že v decembru so vajenci obiskali ljubljansko Dramo in z vrnitvijo vedenjem opravili zaupanje upravitelja šole tovariša prof. Steleta, ki mu gre vse priznanje za poživljeno. Ker sta OLO in mestna občina Postojna obljubila prispevek v denarju, bo tudi v tem letu mogoče organizirati več izletov. Tako bo mladina vsaj nekaj pridobila, saj je bila do sedaj marsikje zapostavljena.

Mladinsko vodstvo in tudi javnost je mnenja, da bi prihodnje leto prihajali k splošnim predmetom enkrat tedensko vsi vajenci vseh strok.

Vogrič Marija

Naše dopisnike naprošamo, da nam oprostite, ker bomo prisiljeni nekatere dopise objaviti šele v naslednji številki. Zaradi prometnih ovir smo jih namreč prejeli prekasno.

Nagradni kmetijski natečaj v sežanskem okraju

Kot smo že poročali, je OLO Sežana poletni sprejel sklep o razpisu natečaja v skupni nagradni višini 2 milijona in pol dinarjev za dvig vinogradništva, sadjarstva, živinoreje in drugih objektov v okraju. Natečaj so razglasili po vsem okraju s plakati in so poleg tega o njem razpravljali na sejah vseh Obč. LO in njihovih svetih za gospodarstvo; prav tako so razpravljale vse kmetijske zadruge na raznih sestankih, po mnogih vaseh pa tudi na zborih volilcev.

K nagradnemu natečaju se je prijavilo nad 400 kmetijskih gospodarstev. V občini Materija je se prijavilo nad 70 kmetijskih gospodarstev, največ od teh iz okolice Slivja, Brezovega brda, Orehka, Tater. Ta kmetijska gospodarstva so se v večini zavezala za ureditev novih sadovnjakov od pol do eden in pol ha na gospodarstvo. Državno posestvo Odolina se je zavezalo, da bo uredilo kar 9 ha novih sadovnjakov. Veliko obveznost je prijavilo Kmetijsko združeno posestvo v Cmem kalu, ki bo uredilo 18 ha novih vinogradov in 7 ha sadovnjakov. V občini Crni kal in Gračišče se je prijavilo tudi več privatnih kmetijskih gospodarstev, ki hočejo urediti nove ali obnoviti vinograde. Mnogo je tudi prijav kmetijskih gospodarstev iz občine Dutovlje. Nad 50 kmetov je iz vasi Kopriva, Skopo, Pliskovica, Krajnavas, Tomaj, Dutovlje in Godnje. Tudi iz štanjelske, komenske in sežanske občine so se prijavili vinogradniki, ki si hočejo urediti nove vinograde. Okoli 40 kmetov je prijavilo ureditev vzornih hlevov in gnojišč. Nekateri pa se obvezujejo zrediti plemenske bike ali junice.

Okoli 50 kmetov se je prijavilo tudi iz občine Podgrad za ureditev sadovnjakov in travnikov, iz občine Crni kal in Gračišče pa okoli 90 kmetov za ureditev novih vinogradov in sadovnjakov. Posebna strokovna komisija na okraju, ki mora vse prijavitelne objekte za natečaj na licu mesta ogledati in dati potrebna tehnična — strokovna navodila kot pogoje, ki ustrezajo moderni ureditvi sadovnjakov in vinogradov kot ostalih objektov, ima polne roke dela.

Da bo mogla ta uspešno opraviti svoje delo, se je razdelila na več skupin in stalno delajo na terenu že več mesecev.

Veliko zanimanje in odziv kmetovalcev za ta natečaj daje v naših Brkinih, Istri in Krasu veliko pobudo za resno borbo dviga kmetijske proizvodnje v teh krajih in borbo za uspešno gospodarjenje, od katerega si upravičeno nadejajo gotovih uspehov.

J. V.

Herpelje

Novoletno jelko smo priredili v dvorani bivšega dijaškega doma. Obdarovali smo 140 predošlkih in šolskih otrok iz vasi Herpelje in Kozima. Inicijativa za izvedbo in praznovanje je prevzela vaška organizacija AFŽ, kateri je uspelo zbrati še precej danil pri krajevnih podjetjih in ustanovah. Za kulturni del je poskrbela šola. Dijaki nižje gimnazije so nastopili s igro »Dedek Mraz prihaja« s petjem, nastopom skratov in snežink, učenci osnovne šole pa so nastopili z recitacijo »Mesecica«. Vsa prireditelj je lepo uspela in so otroci odnesli lep spomin na ta dan. Ž. M.

Branik

Na novo leto je dvorana združnega doma v Braniku napolnilo številno občinstvo in najmlajši, ki so nastopno pričakovali dedka Mraza z danili. Pionirji osnovne šole so nastopili s pestrim sporedom iger, recitacij, pesmi in telovadnimi točkami. Pionirka Tončka Čehron je v začetku pozdravila v imenu pionirjev vse navzoče. Vsem je izrazila toplu voščilo in nakazala naloge za 1954. leto.

Posebno je prišla do izraza enodejanka »Gulibaja, zgodba partizanov v jlegali in nastop dveh pionirčkov prvega razreda, ki sta zapela več pesmi. Pionirski pevski zbor pa je pod vodstvom učitelja Bizjaka do-

vršeno zapel dve narodni pesmi. Tudi druge točke so izvedli z natančnostjo in jih je občinstvo nagradilo z odobravanjem.

Napovedovalka Tončka je ves čas prireditve s simpatičnim nastopom vzdrževala pionirje v vzdušju pričakovanja dedka Mraza, ki je nazadnje le prišel in obdaroval vse pionirje.

Vsi smo bili s prireditvijo zelo zadovoljni. Ugotovili smo, da je med učenci osnovne šole več zelo talentiranih pionirjev in pionirk. Ti bodo kot odrasli prav gotovo veliko pripomogli k dvigu kulture v naši vasi. Učiteljski zbor osnovne šole, ki je dosegel s to prireditvijo velik uspeh, je lahko za zgled marsikateri šoli.

— in —

ZAKLJUČEK PRVE IZMENE NA VAJENSKI ŠOLI V IDRJI

Na Vajenski šoli v Idriji, ki jo posečajo mizarji in kovinarji iz dvanajstih okrajev naše republike, so te dni zaključili prvo trimesečno izmenno. Ob koncu je bilo v šestih razredih 159 učencev, ki so dosegli dokaj povprečen uspeh: odličnih je bilo 12 ali 7,6 odstotka, prav dobrih 39 ali 24,9 odstotka, dobrih 52 ali 32,4 odstotka, zadostnih 19 ali 11,9 odstotka, popravno izpite ima 29 ali 18,2 odstotka, nezadostnih pa je bilo 8 ali 5 odstotkov. Razveseljivo je edino dejstvo, da so boljše uspehe dosegli učenci nižjih razredov. Zaključne izpite je opravilo 31 učencev, med katerimi je bil samo Vidrih A. iz okraja Kočevje odlični in je dobil spominsko darilo. Ti učenci bodo sedaj opravili še praktični del izpita in se vključili med obrtne pomočnike.

Dne 4. januarja je začela druga izmena, v katero so poklicali nad 200 vajencev.

L. S.

Pivka

Ni mišljena tu vsa Pivška dolina, ampak le vas Pivka. Nedolgo tega smo imeli priložnost brati na tem mestu razne nedostatke iz naše vasi. »Merodajni odločujoči« so menda samo zmignili z rameni, pa je ostalo vse pri starem. Lahko bi rekli: in mirna Bosna.

Naj danes osvetlimo zadevo vodo. Predsednik občine je že zdavnaj javno izjavil, da bomo imeli vodo po ves dan in ne samo nekaj ur dnevno. Kar je res, je res! Sedaj že celih 14 dni ni nikake vode. Občani niso obveščeni, zakaj ni vode, niso mihi obveščeni, kdaj jo bodo dobili. Celih bloki hiš se morajo oskrbovati z vodo pri tistih srečezih, ki imajo kapnico, nekateri pa morajo celo v sosedno vas po vodo. Kakšne neprijetnosti v zimskem času!

Tovariš Andrej Janežič, ki je bil izvoljen v zvezni svet proizvajalcev, se je odpovedal dolžnosti poslanca v okrajnem svetu proizvajalcev. Sklican je bil množični sestanek za vasi Pivka in Radohova vas, da bi predlagali novega kandidata. Zaradi premajhne udeležbe je bil sestanek nesklepčen, kar ni bilo prvič.

DROBNE IZPOD TRIGLAVA

V nedeljo je bil v Bovcu letni občni zbor turističnega društva, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Turistične zveze Slovenije. Na zboru so sprejeli velike naloge za 1954. leto. Med drugim, da bodo uredili okolico umetnega jezera na Pluznah in povečali centralni park. Za gradnjo so predvideli 694.000 din. Dela bodo izvršili le, če bodo imeli na razpolago potrebna denarna sredstva in če se bo novi odbor za to dovolj zanimal.

Predstavniki Turistične zveze Slovenije je društvu dal priznanje za dosedanje delo. Turistična zveza pa je društvu poklonila 70.000 din v priznanje za agilno delo.

V soboto in v nedeljo je KUD »Golobar« v Bovcu nastopil s igro »Dva ducata rdečih vrtnic«. Igro je režiral tov. Ciril Jonko. Igralci so dobro podali svoje vloge, le izbira igre ni bila preveč dobra. Ljudje so prireditelj z zadovoljstvom sprejeli, ker že dolgo časa niso imeli nobene prireditve.

P. M.

Novice iz Loške doline

Te dni smo zaključili akcijo Rdečega križa za oddajo krvi. Uspeh je za to dolino kar presenetljiv, saj se je prijavilo za oddajo nad 200 ljudi. Ekipe zavoda za transfuzijo krvi ni mogla opraviti vsega dela naenkrat in je šele s ponovnim prihodom zaključila z odvzemanjem krvi. Mnogim ponudnikom je morala ekipa odkloniti, ker njihova kri ni odgovarjala namenu. Za njihovo pripravljenost pomagati tako nesebično, zaslužijo veseno vso pohvalo.

Največ krvodajalcev je bilo iz delavskih vrst, takoj za temi pa so bili nameščenci. Ekipe je odvezla skupaj 24 litrov krvi.

Ekipe so požrtvovalno pomagale tečajnice RK iz Igvasi in iz Starega trga. Vodja ekipe dr. Dovčeva je bila z njimi zadovoljna in se jim je zahvalila. Ob tej priložnosti so bili ljudje rentgensko pregledani.

Pri »Svoboda« v Starem trgu so ustanovili tamburaško sekcijo, ki jo vodi tov. Jenko Metod. Prijavilo se je 16 mladincev, ki se sedaj načrtno vadijo večkrat tedensko. Večinoma imajo svoje instrumente, nekaj pa jih je nabavilo društvo. K vajam hodijo zelo radi, nekateri tudi po šest kilometrov daleč. Svojo pomoč so obljubili tudi starejši tamburaši — »Svobodaši«.

Želimo, da bi se zbor kaj kmalu predstavil na odru.

Že ves pretekli december obiskuje dekleta tečaj Rdečega križa. V Igvasi je 24, v Starem trgu pa 26 tečajnic. Letos imata tečaja v glavnem praktični značaj. Tista dekleta, ki so tečaj obiskovala že lani, bodo letos zaključila z obiskom. Tečajnice imajo do predavateljev — predvsem prosvetnih delavcev — zdrav odnos in veselje do učenja.

V Starem trgu stanuje v dijaškem domu razen rednih dijakov tudi 36 fantov in deklet, ki obiskujejo popoldansko dopolnilno šolo. Ta jim bo dala potrebno podlago za vstop v kako strokovno šolo. To so večinoma eno ali obojestranske sirote padlih borev. Vso gromotno podporo jim daje okrajna Zveza borev. Pouk bo trajal do konca junija, nakar bodo odšli na svoja delovna mesta.

Ljudstvo Loške doline je zelo nejevoljno zaradi izredno pogostih

seh Bovškega in v Bovcu samem celov v prozi. Komaj so čakali izdala lista. Zelo so bili veseli, ko so učitelji na roditeljskem sestanku pokazali staršem njihov napredek.

Z izdajanjem lista nadaljujejo tudi letos. Upajo, da bo postal njihovo stalno glasilo. Zbiranje gradiva in izdajanje lista pa zahteva veliko dela in tudi denarja. Mogoče bi dijaki pokazali še večje uspehe, če bi delovni kolektivi in občinski LO priskočili na pomoč z denarjem. Gotovo bi znali vsak dinar postaviti na pravo mesto.

Jan

-an-ak.

Novice iz Divače

V nedeljo popoldne je bila v dvorani združnega doma tepla prireditelj noveletne jelke. Pevski zbor Svobode je zapel nekaj mladinskih pesmi, nakar so nastopili pionirji z igro »Jelka žarika, ki so jo prav dobro izvedli. Vsi, od očeta medveda pa do malega zajčka, so pokazali, kako so dovezli za igranje na odru. Na koncu igre pa se je prikazal tako pričakovani dedek Mraz s teško naloženim košem. Imel je kratak nagovor otrokom, potem pa odaroval najprej igralce, nato predšolske otroke in nazadnje še ostalo šolsko mladino. Za vse se otroci in starši lahko zahvalijo članom AFŽ in še posebej učiteljicam.

Istrski motiv

IZ GORISKIH BRD ALI RES NI MOGOČE RESITI VPRASANJA REDNEGA DOSTAVLJANJA POSTE

Večkrat beremo v naših dnevnikih in tednikih pritožbe ljudi o nerednem dostavljanju pošte. Pred časom smo v »Slovenskem Jadrana« brali dopis s Cerkljanskega, kjer je prav tak primer nerednega dostavljanja pošte kot pri nas. Radovedni smo, če je poštna uprava kaj ukrenila, ali vsaj odgovorila ljudem? Nič nismo o tem brali, čeprav nas je zanimalo. Zato bomo danes razložili, kako je s pošto pri nas. Zahtevamo pa, da nam na ta dopis tisti, ki so za to odgovorni, dajo pojasnilo na tem mestu.

Hum je večja vas, komaj čeber četrt ure oddaljen od Kojškega, kjer je pošta, pa dobiva pošto le trikrat tedensko. Pošta v Kojškem ima zelo razsežen obhodni okoliš s sedmimi vasi. Najbolj oddaljen je Vederjan in sicer 12 km. Nekdaj so vse te vasi dobivale pošto vsak dan. Zakaj bi je pa danes ne, saj so ljudje še bolj potrebni in si tudi želijo novic kot nekdanj! Za razdeljevanje pošte sta samo dva pismonoša. Ni torej nič čudnega, če v istem dnevu ne zmoreta vsega.

Tu se postavlja vprašanje: zakaj Direkcija PTT v Ljubljani ne nastavi vsaj še dveh pismonošev poleg sedanjih? Pravijo, da mora gledati na stroške in da ne zmore vzdrževati več osebja, kot ga ima.

Dvomim, da bi bilo v takem primeru varčevanje umestno?

Je pa tu še drugo vprašanje. Vse te vasi so ob naši zapadni meji, zato še toliko bolj zahtevajo rednega obveščanja. Brici so v NOB veliko žrtvovali za partizane. Zdi se mi, da jim v tem ne vračamo tako, kot so zaslužili.

Jan

12 hl vina na snegu

Zadnje dni preteklega meseca se je v Jamljah blizu Vremskega Britofa dogodila nekemu gostilničarju s Pivke velika nesreča. Po zasneženem klanecu je ponoči vozil tovorni kamion s 17 hl vina. Na nekem ovinku se je kamion nevarno nagnil, lesena stranica se je pod težo sodov zlomila, sodi pa so popadali na tla. Iz bližnjih hiš ob cesti je takoj prihitelo na pomoč nekaj ljudi, katerim je uspelo, da so rešili okoli 5 hl vina, ostalih 12 hl pa je popil sneg, ki je spremenil svojo belo barvo v temno-rdečo.

Cesta je na tistem kraju nevarna in se je pripetilo že več nesreč.

V Novi vasi so tik pred nastopom hudega mraza obrali še zadnje oljke

prekinitev električnega toka. Pri tem ne trpi samo industrija, marveč tudi uradi in šole. Čas je, da bi to mudi in neprijetno zadevo vendar enkrat uredili.

itd. Vsi smo danes gospodar na naši zemlji, zato naj bo vse naše delo posvečeno sodelovanju in medsebojni pomoči, pa bo prav gotovo šlo dobro naprej.

Kraševec

NA NIŽJI GIMNAZIJI V ČRNEM VRHU IZDAJAJO »GLAS MLADIH«

Crni vrh, ki sicer ni velika vas, je po osvojitvi dobil nižjo gimnazijo. Dijaki so že lani začeli izdajati na roko pisan list »Glas mladih«. Iz vseh razredov so se stekali

Pretekli teden je sekretar občinskega komiteja ZK predaval po va-

Teden dni doma...

Mraz, sneg, snežni viharji in poplave po vsaj Evropi

Ob vstopu v novo leto so jugo slovenski narodi poslušali novoletni pozdrav maršala Tita, ki so ga prenašale vse jugoslovanske radijske postaje. Med drugim je maršal Tito dejal, da se ne vara, ko pravi, da v novo leto 1954 stopamo v bolj vedrem položaju, kot pa je bilo to v prejšnjih povojnih letih. Po mnenju maršala Tita je vedno bolj gotova zmagava miru, vsaj v bližnji bodočnosti, nad vojno nevarnostjo, pred katero je ves miroljubni svet trepetal v povojnih letih. Od ljudi — je dejal maršal Tito — ki nosijo največjo odgovornost v svetu pa je odvisno, če bo ta nevarnost tudi v daljši bodočnosti odstranjena. Toda ni odvisno samo od odgovornih državnih, temveč od miroljubnih sil v svetu na splošno, v vsaki državi pa še posebej, če bo mir obranjen za daljši čas, če že ni mogoče ta ideal človeštva uresničiti za vedno.

V NOVO LETO STOPAMO Z VELIKIMI ZMAGAMI

V našem notranjem položaju — je rekel maršal Tito — zapuščamo leto 1953 ter stopamo v novo leto 1954 z velikimi zmagami ter vse jasnejšimi perspektivami naše velike in srečnejše bodočnosti. Preteklo leto 1953, leto je bilo polno bujnega notranjega političnega in gospodarskega življenja. Obnova naše države hitro napreduje ter vse bolj ostaja za nami žalostna in nesrečna preteklost. V zadnjem letu je bilo napravljeno ogromno za nadaljnjo demokratizacijo našega družbenega življenja nasploh, posebej pa še v pravljanja našega gospodarstva. V prihodnjem letu bodo prišli do svoje popolne vsebine rezultati vsega tega, kar je začelo in kar je napravljeno, če bo vsak zavezan državljan napravil vse to, kar je dolžan in kar je v njegovi moči za nadaljnje izpolnjevanje našega družbenega sistema.

Ob koncu svoje novoletne poslanice je maršal Tito poudaril veliko odgovornost naših družbenih in političnih organizacij v tem pogledu: Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnih ljudi, mladine, sindikatov, ženske zveze, Zveze borcev, raznih kulturnih in prosvetnih organizacij ter pripadnikov naše Ljudske armade.

CESTITKE POLKOVNIKA MILOŠA STAMATOVIČA

Poveljnik vojaške uprave JLA polkovnik Miloš Stamatović je naslovil na prebivalstvo jugoslovanske cone STO naslednje čestitke za novo leto 1954, leto: »Prebivalstvu jugoslovanske cone Tržaškega ozemlja, Slovincem, Italijanom in Hrvatom pošiljam priskrbe čestitke za novo leto 1954. Preteklo leto je vnovič zaznamovalo precejšnji napredek na vseh področjih vašega dela. Prepričan sem, da boste v letu 1954. dosegli nove uspehe v nadaljnji izgradnji vašega kraja in v uvrstitvi bratstva in enotnosti.

Zelim vam obilo uspeha in sreče ter vam čestitam k novemu 1954. letu z najlepšimi željami.«

SPREJEM NA BRDU

Ob Novem letu je predsednik republike Josip Broz Tito s soprogo priredil 1. januarja ob 20. uri na Brdu pri Kranju sprejem. Sprejema so se udeležili podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj s soprogo, predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko s soprogo, predsednik Izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher s soprogo, tovarišica Zdenka Klarič, člani Izvršnega sveta in poslanci Ljudske skupščine Slovenije, javni in kulturni delavci kakor tudi predstavniki armade, političnih in družbenih organizacij Slovenije.

CESTITKE PREDSEDNIKU REPUBLIKE IZ DOMOVINE IN TUJINE

Predsednik republike maršal Tito je prejel veliko število novoletnih čestitk iz naše države in iz tujine. Številni jugoslovanski državljani, učenci, študenti, vojniki, predstavniki nacionalnih manjšin, kolektivi industrijskih podjetij, kulturna in športna društva, ki so trenutno v inozemstvu, so želeli predsedniku Titu dolgo življenje in obilo zdravja. Predsednik Tito s soprogo je sprejel iz inozemstva pozdrave visokih osebnosti in organizacij iz raznih držav. Brzojavne ali pismene čestitke so poslali med drugimi tudi šef britanske laburistične stranke Clement Attlee, sekretar laburistične stranke Morgan Phillips, brvak demokratične stranke ZDA Stevenson, gospa Eleonora Roosevelt, predsednik republike Brazilije Cafe Filho, indijski minister za polje-

delstvo, poveljnik britanskega brodograjskega podjetja v Sredozemlju, bivši veleposlanik ZDA v Jugoslaviji Allen in številni drugi. Iskrene čestitke so poslale maršalu Titu tudi razne jugoslovanske izseljenske organ-

cije. Mnogo uspehov v novem letu so predsedniku Titu želeli tudi številni posamezniki — državljani Danske, Avstrije, Velike Britanije, Zahodne Nemčije, Avstralije, Nove Zelandije in ZDA. Cestitali so mu tudi številni novinarji, ki jih je sprejel v preteklem letu ali prej. Komisija za izdelavo poslovnika jugoslovanske zvezne skupščine je sprejela v načelu načrt poslovnika kot celoto. Vsi ljudski poslanci, ki so sodelovali v komisiji, so bili enotni v tem, da je načrt poslovnika za zvezno ljudsko skupščino dober, ter so izrazili priznanje njegovim sestavljalcem. Poslovnik bodo izdelali še v podrobnosti, nakar bo predložen v odobritev skupščini.

... in po svetu

Tri zahodna poslaništva v Moskvi so izročila 1. januarja sovjetski vladi odgovor na njeno zadnjo noto. V odgovoru sprejemajo sovjetski predlog, naj bi se konferenca štirih začela 25. januarja v Berlinu. Note treh zahodnih vlad so enake in kratke, v njih pa pripominjajo, da so vlade ZDA, Velike Britanije in Francije dale navodila svojim visokim komisarjem o pripravah za konferenco.

Po časniških in radijskih poročilih so širom sveta s proslavami, veselimi prireditvami in z novimi upi stopili v novo leto, posamezni državniki pa so ob tej priložnosti brali po radiu novoletne polanice, v katerih so poudarjali željo in upanje človeštva po miru.

PRED BERLINSKO KONFERENCO

Tudi zaključna izmenjava not o berlinski konferenci je značilna za prve dni letošnjega leta. Sovjetska vlada je namreč izročila v ponedeljek veleposlanštvom treh zahodnih velesil v Moskvi enake note, s katerimi odgovarja na njihovo noto, s katero so zahodne države pristale na 25. januar kot datum za začetek konference štirih zunanjih ministrov v Berlinu. Zahodni visoki komisarji v Nemčiji so sklenili poveriti zaveznikom vojaškemu poveljniku v Berlinu nalogo, da se s sovjetskim predstavnikom pogajajo o vprašanju sedeža berlinske konference in o vseh vprašanjih, ki so s tem povezana. Tehnične priprave za berlinsko konferenco bo z zahodne strani vodil odbor izvedencev, ki se bo sestel čimprej, verjetno v Parizu. Ta odbor bo izdelal točna navodila za visoke komisarje, katerih predstavniki se bodo potem dokončno dogovorili s sovjetskimi oblastmi. Ameriško državno tajništvo je sporočilo, da se bosta državni tajnik John Foster Dulles in sovjetski zunanji minister Molotov zelo verjetno med berlinsko konferenco štirih razgovarjala tudi o načrtu predsednika Eisenhowerja o atomskem poolcu.

INDOKINA

Francoski vrhovni poveljnik v Indokini general Navarre je v svoji novoletni poslanici vojakom izjavil, da bo borba v prihodnjih šestih mesecih trda, da pa lahko z zaupanjem pričakujejo zmago do poletja. Po drugi strani pa Ho Ši Minhovo radio poudarjal, da je ljudska armada za osvoboditev Laos osvojila obširno področje, ki se od Takheka razprostira 120 km proti severu in 80 km proti jugu. Zato so opazovalci mnenja, da pripravlja Ho Ši Minh sunek proti Luang Parabangu in Vietnamu.

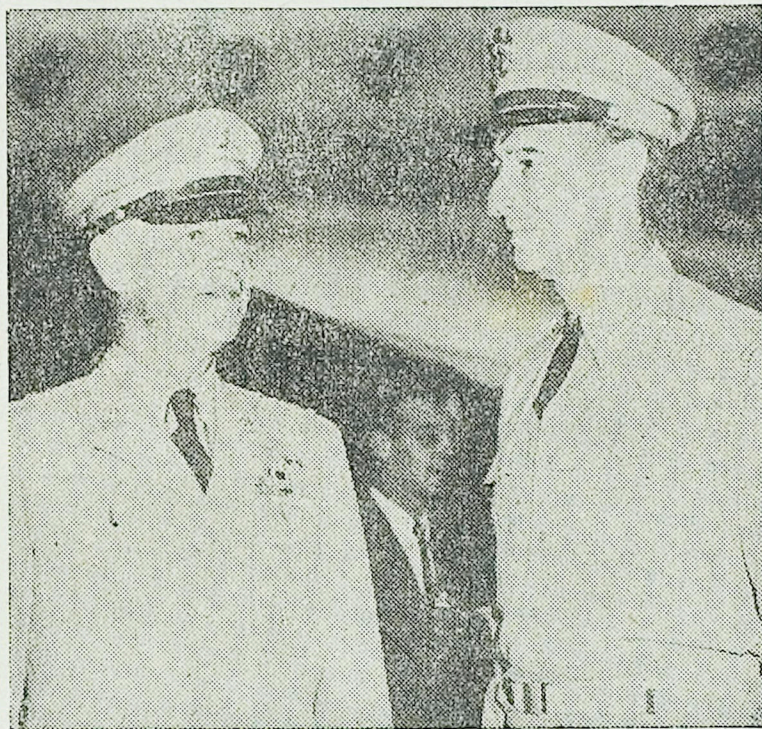
KRIZA V RIMU...

V Franciji so začeli novo leto v znamenju naporov, da bi se izognili vladni krizi pred berlinsko konferenco. Presluduje namreč mnenje, da bi nova kriza dolgo trajala. Že v soboto 2. januarja je Laniel podal ostavko, toda predsednik Auriol in novi predsednik Coty sta njegovo ostavko zavrnila in ga pozvala, naj ostane na svojem mestu, ker bi bilo težko rešiti vladno krizo še pred 25. januarjem, ko se bo začela konferenca štirih v Berlinu. Predsedstvo vlade je objavilo Lanielovo in Auriolovo pismo. Laniel je obrazložil vzroke svoje ostavke, Auriol pa vzkroče, zaradi katerih je ostavko zavrnil. Laniel je pristal, da ostane še dalje na oblasti, toda pod pogojem, da mu

skupščina izreče zaupnico. Ob zaključku lista seja skupščine še traja, poročamo za danes le to, da je Laniel govoril v skupščini o vladni politiki v šestih mesecih obstoja vlade in o bodočem programu vlade ter da ni imel pretežkega stališča zaradi pomanjkanja kakšnega koli opozicijskega programa, ki bi bil lahko v skupščini odobren še pred 25. januarjem.

... in RIMU

Že v prvi številki našega lista v tem letu smo zapisali, da so se zbrali nad vladno gospoda Pelle črni oblaki. Pred dnevi se je latentna vladna kriza Italije sprevergla v odkrito krizo in Pellova vlada je podala ostavko. Pella ni

Novi vrhovni poveljnik ameriških oboroženih sil na Daljnem vzhodu, general Hull (levo) in general Mark W. Clark, ki je bil dosedaj na tem položaju, na letališču v Tokiju.

mogel doseči sporazuma v svoji stranki o zasedbi kmetijskega ministrstva, ki ga je hotel ponuditi Aldisio namesto pri monarhistih osvojenemu Salomonu. Parlamentarci so zahtevali nadaljevanje dosedanje agrarne politike, monarhisti pa so vztrajali pri prenehanju agrarne reforme in odstopu kmetijskega ministra Salomona.

IN TRŽASKO VPRAŠANJE?

Kakor znano, je veleposlanik dr. Jože Brilej na tiskovni konferenci pred nedavnimi izjavil v zvezi s tržaškim vprašanjem, da je bil v dosedanjih naporih za sklicanje konference dosežen majhen napredek, kaže pa, da od takrat niso nastopili nikakoli novi momenti in da se nadaljujejo razgovori po diplomatski poti. Če bodo v Rimu pokazali malo več razumevanja za sporazumno rešitev kot v preteklem letu, ni izključeno, da ne bodo ti razgovori privedli do pozitivnih rezultatov. Izjave italijanskih funkcionarjev, ki nasprotujejo ukinitvi fašističnih zakonov v Trstu, in poizkus Italije, da prepriča zahodne sile, da se Jugoslavija vrača v informbirojevski tabor, dojejo sicer zaenkrat le malo upanja, da bo Italija v kratkem opustila svoje nespravljivo stališče. V Beogradu poudarjajo, da ni težko razumeti, kakšen je cilj teh nesprejemljivih in tendencioznih laži in trdi-

Res dolgo je letos prizanašala zima. Nastopila je po stari navadi prav ob času, ki so ga ji odkazali že stari »pratkarji« — zadnje dni decembra. Svoj prihod pa je označila z dokaj trdim nastopom. Ljudje so presenečeni obstali: tak mraz, prej pa tako lepi dnevi! Izkušeni vremenoslovci po vaseh so le modro pokimnili in govorili: »Če z mrazem ne rije — pa z repom zavije«.

Začelo se je s tisto mrzlosivo meglo po vrhovih gora. Dva, tri, štiri dni je trajalo da je legla v doline. Dveje je osivelo od ivja. V okolici Crnega vrha in Mrzle rupe je poledica na drevju povzročila velikansko škodo na gozdovih. Uničila je nad 10 tisoč kubičnih metrov drevov, v okolici Idrije pa nad 50 tisoč kubičnih metrov. Polomljena debela bodo uporabili za jamski les, za celulozo in kurjavo.

V ponedeljek je na vsem Goriškem divjala nenavadno močna burja. Čez Prevalo nad Solkanom so udarjali posamezni sunki s hitrostjo 130 km na uro. Termometer pa je zaznamoval 10 stopinj pod ničlo. V terek zjutraj je bil v Novi Gorici zaradi burje prekinjen električni tok za nekaj ur. Nekaj potniki na Tržaški cesti pri Mančah v Vipavski dolini, je burja iztrgala otko iz naročja, ko je stopila iz avtobusa, njo pa je vrgla v bližnji jarek. Pod Nanosom je burja prevrnila nek osební avto. V gorah nad Novo Gorico je v terek še naprej razsajala močna burja. Napravila je velike snežne zamete, ki so zelo ovirali potniški promet. Tako so na progah Nova Gorica—Čepovan, Nova Gorica—Lokve in Nova Gorica

de. V Kopru je že pred nekaj dnevi padel termometer na 8 stopinj pod ničlo. V ponedeljek so začele padati prve ledene snežinke. V terek zvečer je bilo na ulicah polno veseliga kepanja in sankanja. Posamezni sunki burje so na Koprskem dosegli v terek 80 km na uro.

Nad Trstom je v ponedeljek in terek divjala burja z izredno hitrostjo 128 km na uro in povzročila veliko nesreč. Med drugim je v tržaškem pristanišču porušila 200 tonski žerjav, ki je pod seboj pokopal dva železniška vagona, drugi žerjav pa je močno poškodovan. Tako je povzročila 80 milijonov lir škode. Burja in poledica sta zelo ovirali promet tranvajev, filibusov in avtobusov. Nekateri vlaki so bili zaradi slabega vremena ukinjeni, drugi pa so prihajali v Trst z veliko zamudo. Izredno močni sunki burje so pri livarni ILVA vrgli v morje dva železniška vagona. V mestu in izven mesta je bil promet zelo otežkočen zaradi poledice po cestah.

Meteorološke postaje v Jugoslaviji so že v ponedeljek zaznamovale 13 do 15 stopinj mraza. V Gorskem Kotaru, v Vojskovni in nekaterih predelih Srbije pa je bilo celo 23 stopinj pod ničlo. Zaradi mraza in debelega sloja ledu na telefonskih žicah, je bil v ponedeljek prek njen telefonski promet z Londonom, Münchenom, Prago, Carigradom, Parizom, Budimpešto, Solunom in nekaterimi drugimi evropskimi mesti. Telefonsko-telegrafski promet je bil oviran tudi na nekaterih linijah v državi, predvsem med Beogradom, Zagrebom in Ljubljano. Po poročilu glavne direkcije jugoslovanskih železnic, je bil promet na ozkirotni progi Gostivar—Ohrid zaradi snežnih zametov do torka že štiri dni prekinjen. Prav tako je bil železniški promet otežkočen v Sloveniji, kjer je padlo veliko snega in je burja pihala s hitrostjo 100 km na uro. Mnogo snega je padlo v Gorskem Kotaru in v Liki. Zaradi snežnih zametov in močne burje je bil otežkočen tudi promet na progi Zagreb—Split, kjer so morale lokomotive uporabljati snežne čistilke. Termometer je tu padel na minus 15 stopinj. Velike zamude so imeli vlaki v zapadni Bosni. Promet je bil otežkočen tudi v Srbiji, kjer so se lokomotive posluževale snežnih čistilcev. Redno je deloval le letalski promet. Zaradi nizke ravni vode je bil promet na rekah popolnoma prekinjen.

Snežne nevihte in viharji divjajo po vsaj Evropi. V Angliji, na Danskem in na Nizozemskem mrzlično utrjujejo nasipe, ker se boje ponovnih poplav zaradi visokih plim. V Švici je temperatura padla na 32 stopinj pod ničlo. V Južni Nemčiji na 26 stopinj, na Finskem pa na 25 stopinj. Na Danskem že od sobote najprej divjajo močne nevihte, ki so povzročile velike poplave. V mestu Randers ob vzhodni obali Jutlanda je bilo 30 ulic poplavljenih in je voda na nekaterih mestih dosegla poldrugi meter višine. Veliko ljudi je bilo blokiranih v stanovanjih in so jih morali reševati z gumijastimi čolni. Na severnem delu otoka Fyen se je podrl nasip in je voda poplavela 1.200 ha površine. Vsi napor, da bi zadelali razpoko, ki je 25 metrov široka, so bili brezuspešni. Na Švedskem je v ponedeljek divjala silna nevihta kakršne že več let ne pomnijo. Sneg je paraliziral vse promet, vihar pa je ruval drevesa in lomil telefonske drogeve. Ponekod je rušil celo hiše in prevrčal avtomobile. Več tisoč avtomobilov je obtičalo v snežnih zametih in prav tako več vlakov.

V severni Italiji je neprenehoma snežilo 36 ur. Na zasneženih in poledenelih cestah so se pripetile številne nesreče. Prehodi preko Apeninov, kjer je nad 2 metra snega, so večinoma zaprti. V Milanu je 40, v Piacenzi 70, v Turinu 10, v Caldiroli (Alessandria) 150, v Parmi 60 in v Bologni 15 cm snega. Nad Benetkami in delom severne Italije so v terek divjale ledene burje.

Po zadnjih vesteh so se snežni viharji na severu polegli. Na Danskem je voda odtokla iz vseh poplavljenih področij. Mrzli val je zajel otok Korsiko, kjer je zapadel tudi sneg.

Kaže, da se bo zima zaenkrat »zmeslak«, saj je za začetek izkazala vso svojo moč. V Primorju je burja prenehala v sredo ponoči. Vsi znaki kažejo, da bo mrzlemu valu sledilo toplejše vreme.

Vrata v Bosno' nekoč in danes

Gospodarski procvit mesta, na katerega je v zadnji vojni padlo tisoč letalskih bomb

Svet je širok: »Kamor se oko ozre, povsod se mu nov svet odpre...«, toda nekemu niso širni svet in njegove lepote prav nič mar. Nekomu se mudi, njegov čas je izrabljen do skrajnosti.

»Zdravo Ljubljana, Zidani most, Slavonski Brod...«, meni se mudi naprej! Kmetje zrejo z izgubljenimi očmi vanj in ko že izgine v daljavi, jim v ušesih še vedno odmeva njegov ropot.

Simplex-ekspres se le redko ustavi. Njemu se namreč tako mudi, njegov čas je odmerjen do skrajnosti.

Kmetje ob progi se čudijo. Ne morejo razumeti te hitrosti ropotajoče pošasti. Zakaj se ne ustavi na njihovih postajah? Mar ga prav nič ne mika vonj preorane zemlje, ki daje njim smisel vsega življenja?

Zdi se jim: »Skozi naše postaje brzi zato, da nam pove, kako drobná bitja smo.« Simplex-ekspres jih srečuje na svoji poti od zahodnoevropskih obal do drugega konca poti na tisoče in tisoče. »Prihaja, da nam prinese pozdrave francoskih in italijanskih nižin, kjer garajo kmetje prav tako kakor mi, nato pa brezbržno, malone omalovažujoče odhitri naprej,« si mislijo kmetje.

»Na svidenje!« ključ donenje njegove brezkončne vožnje, oblaki črne dima in njegova blesteča okna, nato pa tudi tega zmanjka.

NEKAJ DROBCEV ZGODOVINE

Slavonski Brod... Tudi nam je veljal bežni pozdrav te črne pošasti na brezkončnih tirih, ki je odbrzela naprej proti Beogradu, ko smo v Slavonskem Brodu izstopili. Ze samo ime Slavonski Brod nam pove, da je napredek in razvoj Broda povezan z njegovo prometno vlogo. Ni znano, če segajo začetki tega mesta ob Savi tudi v prazgodovinsko dobo, gotovo pa je, da se je začel razvijati v rimskih časih in to zvezi z mestom Marsonija, ki je ležalo na rimski cesti Rim-Beograd. Proti koncu 18. stoletja je Avstro-Ogrska cesto popravila, tako da je postala pomembna zveza, ki je močno vplivala na gospodarski razvoj ob njej ležečih naselij. Nekako ob istem času so na njej vpeljali pošto promet, v drugi polovici 19. stoletja pa speljali ob njej železnico, ki je bila ena najpomembnejših evropskih prometnih žil. Izmed naselij ob tej posavski cesti in železnici od Zagreba do Zemunja je prav Brod dobil najvažnejšo vlogo, ker se je od tod posavska cesta križala s cesto, ki pelje čez Bosno in Hercegovino do Jadrana. Prav tako je Brod križišče že znane železnice, ki pelje iz Sarajeva. Zaradi te svoje lege je postalo mesto pomembno križišče, zato mu tudi pravijo »Vrata v Bosno«.

Ce povemo še to, da je prometni in geopolitični položaj Broda dal samemu mestu tudi odločilno strateško vlogo, smo z zgodovno na kratko opravili. Ze srednjeveška Hrvatska je utrdila mesto in v njem zgradila trdnjavo Bukovac, ki so jo pozneje uporabljali Turki i Avstro-Ogrska kot oporišče za napad na Bosno.

PARADIZ TUJIH KAPITALISTOV

Kljub vsemu pa je Brod mesto brez vidnejših spomenkov preteklosti. Industrija v Slavonskem in Bosanskem Brodu je stara komaj dobrega pol stoletja. V tem času je bilo najugodnejše obdobje po prvi svetovni vojni do svetovne gospodarske krize. Kapital v tej industriji je bil v glavnem tuj: nemški, francoski, italijanski, madžarski in angleški. Delavci so bili v glavnem domačini, z izjemo Ličanov, ki so prišli v te kraje kot drvarji, viničarji in dninarji. Večina delavcev je prišla iz vrst kmetov. Tuji kapitalisti so se bogatili na račun cenene delovne sile. Vsi velikanski dobički so romali v Berlin, na Dunaj, v Pariz, Milano in Pešto. Mnogi tuji kapitalisti niso imeli niti toliko časa, da bi vsaj prišli v Brod.

Danes je seveda položaj temeljito drugačen. Delovni kolektivi sami upravljajo svoje tovarne in podjetja, višek njihovega dela pa uporablja ljudska oblast v splošno druž-

beno korist. Da je temu tako, smo se lahko prepričali na vsakem koraku. Nova stanovanja, nove šole, nove bolnišnice in povečane tovarne nam pričajo o splošnem napredku in višji življenjski ravni delovnega človeka.

NOV VETER PO OSVOBODITVI

Kakor je bil leta 1918 v Brodu strti politični in nacionalni vpliv Nemcev in Madžarov — toda ne vpliv tujega kapitala — tako je ob osvoboditvi ljudska oblast za vselej obračunala s tujim kapitalom, prevzela industrijo v svoje roke in jo preuredila. Skoraj od temeljev je bila obnovljena in razširjena tovarna »Djuro Djaković«, ki nosi ime po sekretarju KPJ Djuri Djakoviću, ki so ga žandarji v stari Jugoslaviji zverinsko ubili pri Duhu na Ostem vrhu. Ustanovljena je bila ta tovarna leta 1921 ter je poleg vagonov, mostov in strojev izdelovala tudi manjše lokomotive. Danes je to največja tovarna te vrste v Jugoslaviji.

Poleg tega so obnovili lesno industrijska obrata »Sind« in »Ditad« — nekoč »Slavonija« in »Slavex«, ki sta zaradi svojih finih izdelkov sloveli že v stari Jugoslaviji kot najboljši podjetji te vrste, — nadalje mlina »Ella« in »Janjek«, od kovinskih podjetij pa tovarno pil. Danes dela v Brodu nad deset tisoč delavcev, od katerih jih slaba polovica stanuje v mestu, ostali pa žive v okoliških vaseh.

Nič manjši niso uspehi obnove in izgradnje v vaseh brodsko-slavon-

skega Posavja (v okraju Brod), kjer so od osvoboditve do danes zgradili devetsto hiš, popravili 1584 km cest, obnovili 65 in zgradili 39 novih mostov ter elektrificirali pet krajev. Poprej ni imel noben kraj telefona, danes pa imajo telefonske centrale že kar 34 krajev, razširjena je pošta mreža, upostavljena zdravstvena služba in higienska zaščita, dalje so zgradili dve novi šoli, 33 pa jih popravili. Štirifisoč nepismenih se je naučilo pisati in čitati, osnovanih je bilo trideset čitalnic, ki imajo skupno nad šest tisoč knjig. Tu je še agrarna reforma, ki je dala 1006 družinam čez 200 katastrskih juter zemlje, potem izsuševalna in druga melioracijska dela, za katere je dala država čez 200 milijonov dinarjev, obnovitvena dela v vinogradih, mehanizacija kmetijstva, pogozovalna dela, novi zadržni domovi in še kaj.

Med drugo svetovno vojno je doživel Brod nič več in nič manj kot osemindvajset bombnih napadov. Računajo, da je padlo na mesto blizu tisoč bomb, ali pa štiri sto vagonov razstreliva. Skoraj štiri sto ljudi je našlo pod ruševinami smrt. Podobno je bilo v Bosanskem Brodom, ki je bilo skupno s Slavonskim Brodom najtežje prizadeto mesto v Jugoslaviji. V teh nekaj letih po osvoboditvi sicer ni bilo mogoče popolnoma obnoviti Slavonskega Broda in okolice, vendar ni daleč dan, ko bodo rane popolnoma zaceljene in bo mesto še močneje zaživele.

B. S.

Šavrinski okoliš in njegov razvoj

Sodobna tehnika, ki je že postala važen faktor v mednarodnem političnem, gospodarskem in vojaškem življenju, je tisti kazalec na uri utripa gospodarske blaginje, ki odloča o kruhu milijonov, njih blagostanju in sreči. Napredek gospodarstva izidilike v mehanizacijo, v nadvlado strojev, je tako značajan korak, kot je bila socialna zavest o skupnem življenju, o skupnem urejevanju gospodarstva, odpravi soocialnih nesoglasij in izkoriščanja.

V gospodarskem razvoju vsakega kraja, oziroma v razvoju vsakega gospodarskega okoliša, imamo posebnosti, ki ga obeležujejo. Kljub temu ostanejo enotne oblike uravnavanja gospodarstva, ki edine omogočajo napredek, blagostanje in razvoj.

Potreben je stalni študij ekonomskih in tehničnih problemov na podlagi prakse, prehoda od malega na veliko; zavedati se moramo, da industrija raste le iz malih poskusnih delavnic, dvoranic, laboratorijev. Posebno je potrebno ohraniti pripranost o lastni moči in jo črpati, razvijati in voditi, ker tedi v delovnem ljudstvu samem.

Dostikrat govorimo o pogojih za razvoj. Te ima vsak kraj, le odkriti jih je treba. Napredek azijskih držav nam kaže, kako lahko rastejo iz nižjih socialnih oblik s pomočjo uporabe tehnike v višje oblike s pomočjo borbe in ustvarjalnega prikrjevanja sodobnejših oblik proizvodnje. Revolucionarni duh v množicah, ki je našel poti za ostvareitev svoje svobode, je tako močan, da lahko doseže tudi spremembo v kakovosti gospodarskega in kulturnega življenja.

Ce gledamo s tega vidika koprski okraj, bomo vdeji, da je doživel velik kulturni in gospodarski napredek: ureditev socialnih problemov, komunalnih in sanitetnih naprav po mestecih in vaseh. Pomoč kmetijstvu, dvig izobrazbe, zadostitev kulturnih potreb, gradbena dejavnost s smislom za estetiko in zračenjem tesnih mestec, v gospodarstvu izkoriščanje naravnih virov, vse to vsebuje obdobje, ki se bo končalo z eksploatacijo rudnika Sečovelje in prehodom v fazo izgraditve gospodarstva in male industrije na podlagi izkoriščanja domačih surovin.

Prometne razmere in oblika tal so ta kraj popolnoma odrezali tako od zaledja kot od Trsta, da ga lahko imenujemo šavrinski gospodarski okoliš. Ta odrezanost izvira iz pomanjkanja železniške povezave z zaledjem in premajhnega izkoriščanja morskih poti zaradi lokalnega značaja industrije. Zaradi prehodnosti tal se je najbolj razvila trgovina, ki je glavni vir dohodka. Vsak nepotrební transport proizvodov in surovin, posebno, če imajo nižjo ceno, terja, da se predelajo na mestu samem, zahtevajo tesno povezavo vese industrije tako v uporabi surovin kot polizdelkov in gotovih izdelkov. To velja posebno za kmetijske pridelke, namenjene industrijski predelavi, kar pomeni postati iz dobrega trgovca dober proizvajalec. Iz surovin in odpadkov se da napraviti cel kup novih proizvodov, z malimi stroški, pa čeprav v primitivnih prostorih.

Magistrala gospodarskega okoliša je črta Koper-Piran in poteka ob morskí in cestni komunikaciji. Surovine črpa iz zemlje in morja, obsegajo pa rastlinstvo in živalstvo na kopnem in v morju. Industrija je razprostrta ob magistrali.

Gojitev industrijskih in zdravilnih rastlin na svobodnih površinah in pozgodovanje gmajn v višjih legah b. podpiralo industrijsko dejavnost.

Racionalno izkoriščanje odpadnih produktov je problem, v katerega je tehnika globoka segla, ali vsa pcta niso lahka, lažja pa so dosegljiva. V vsaki industriji je mogoče najti marsikaj, kar bi bilo potrebno izpopolniti. Se tako popoln proizvodni postopek ni nikoli tako dokončan, da bi ga ne bilo mogoče izboljšati. Vsekakor moramo stremeti, da s čim manjšimi investicijami pridemo do čim večje produktivnosti dela. Pri tem je potrebno izbrati nove vrste gospodarske dejavnosti, oziroma razširiti gospodarske dejavnosti obstoječih podjetij. Naštevati vrsto izboljšav v konzervni, mlčni, gradbeni in alkoholni industriji ni potrebno, kar nam bežen vpogled na svetovni trg teh panog pove, kaj bi se dalo narediti. Stalno primerjanje kakovosti izdelkov z izdelki drugih dežel in pokrajin nam je pri tem najboljši kazipot. Marsikaj lepega je mogoče napraviti tudi brez bajnih investicij.

Inž. Marijan Oreš

OKNO V SVET

Tudi pri nas že izdelujemo televizijske sprejemnike. Gornji, ki ga prikazuje naša slika, je izdelek televizijskega laboratorija IEV v Ljubljani. Pravijo, da želi ljubljanski Institut za elektrovezve razviti o televizijski javno razpravo, da bi čimprej zagotovil potrebna sredstva za razvoj njene prve faze.

S precejšnjo mero poguma se lahko ponaša Ann Davison, ki se je pred 18 meseci vkrcala v Angliji na svojo jadnico in z njo brez vsake nesreče varno pristala v New Yorku. To je bil njen drugi podvig vožnje čez Ocean. Prvič se je podala na to nevarno pot v spremstvu svojega moža, ki je takrat utonil z jadnico vred.

Za borbo proti cestnemu hrupu se je začela dunajska policija posluževati tako imenovanih fonometrov. Z njihovo pomočjo preizkuša vsa prometna vozila, ki smejo povzročati hrup le do 90 fonov; vse, kar je čez to mero, pa je v opreki s policijskimi predpisi.

Poklic filmskih igralk pogosto ni tako enostaven, kakor se nam zdi. Naša slika prikazuje Silvano Mangano, ki se mora učiti črnih plesov pri znani temnopolti plesalki Caterini Dunham. Silvana pa kljub temu ne namerava postati plesalka, temveč se hoče naučiti le nekaj plesov za svojo vlogo v novem filmu »Mambo«.

Na gornji sliki sta siamski dvojčci Tomo in Boko, ki so ju zdravniki neke londonske klinike skušali z operacijskim posegom ločiti drugo od druge. Dve uri po operaciji je prva dvojčica umrla, druga pa je ostala pri življenju. Kaže, da take in podobne operacije siamskih dvojčkov niso prav nič enostavne.

Velike evropske modne hiše se poslužujejo vseh mogočih raznovrstnosti, da bi na tržišču uspele s svojimi izdelki. Znani berlinski »modni kralj« Heinz Oestergaard nam predstavlja za pomlad in poletje 1954 nekaj svojih novosti (od leva proti desni): »Poletno noč in Španija«, »Zopet bo pomlad«, »Iz pravljicne dežele in »Melodijo v belega«.

PODJETJE „VINO“ pri Okrajni zadržni zvezi Sežana

VAM NUDI SORTIRANA ISTRSKA, KRASKA IN BRISKA VINA, PRISTNI KRASKI TERAN V BUTELJKAH PO UGODNIH CENAH. VSEM CENJENIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM SREČNO, USPEŠNO IN VESELO NOVO LETO

Maraz Silvester, fotograf, Ilirska Bistrica
ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM STRANKAM SREČNO NOVO LETO IN SE PRIPOROČA

SPOMINI NA AKCIJE

mornariške skupine IX. korpusa

Uspehi osvobodilnega gibanja na Frontoskem so že proti koncu leta 1943 in v začetku leta 1944 nakažali potrebo, da se ustanovi v okviru IX. Korpusa oddelek, ki bi reševal naloge v zvezi s pristanišči in obalo od Tržiča do reke Mirne.

Na pobudo Jugoslovanske vojsne mornarice in Glavnega štaba Slovenije so v ta namen pri IX. Korpusu v mesecu septembru 1944 ustanovili posebno Mornariško skupino, ki jo je vodil oficir iz komandnega kadra vojne mornarice. Skupina je imela nalogo, da pripravi vse potrebno za formiranje posebnih mornariških vojskih enot na obalnem sektorju Tržič-Dragonja. Mima, IX. in VII. Korpus sta dala v ta namen iz svojih sestavov vse mornarje, ki so se do tedaj borili v njihovih vrstah, razen tega pa sta tudi moralno in materialno podprla tekoče delo nove osnovne skupine, tako da je kmalu začela in mogla z uspehom nadaljevati zadane ji naloge.

Na jesen 1944 je skupina razporejena za dobro organizirano obveščevalno mrežo, ki je redno dostavljala vse podatke o spremembah in stanju v vseh lukah omenjenega sektorja, posebno o spremembah in gibanju okupatorjevih mornariških enot v Trstu.

Skupina se ni omejevala samo na zbiranje podatkov obveščevalne mornariške mreže. Začela je z organizirano mornariških uslužbencev pomorske oblasti. Udarne skupine so prodirale do obale in se večkrat prebale v sam Trst. Ker na severni strani Trsta ni bilo možnosti stalnega bivanja, so se skupine v tih predelu po svojih akcijah redno vračale v sestavi Mornariške skupine, ki je imela svojo sedlo pri štabu IX. Korpusa. Na obalnem sektorju južno od Trsta je bil položaj glede na razporeditev obale in varljivost terena v ozadju mnogo ugodnejši za delovanje večje skupine. Štab Mornariške skupine je to prednost kmalu uvidel in je zato izdal odredbo, da se tam organizira večja skupina. V oktobru je poslal v Slovensko Istru informativnega oficirja z nalogo, da čimprej zbere večje število borbenih mornarjev, organizira skupino in prične z akcijami.

Oficir je odšel v Slov. Istro preko Komande Istrskega vojnega predročja, kjer je dobil dva b. vsa mornarja in jih odvedel s seboj. Preko Slavna in Skandancijske skupine prispela konec oktobra do Komandnega mesta Koper. Komandant Frenk Carmana je skupini nudil tovarniško pomoč. Komanda je bila razmeščena v italijanskih šotornih v majhnem gozdiču ob potoku pod vasjo Hrvoje. Opreme ni bilo, orožje slabo, municije je primanjkovalo. Čeprav je bila Komanda okoli in okoli obkrožena s postojankami, je Frenk vendar držal pri svojih ljudeh vedro razpoloženje in del vedrine prenesel tudi na ljudi Mornariške skupine. S tovarniškimi odnosi do mornarjev so prebrdli prve težave in začeli z organizacijo svoje enote.

S pomočjo Komande mesta Koper je enota začela. Organizirala je obveščevalno mrežo z obalnimi mesti Novigrad, Umag, Piran, Izola, Koper in Milje. V skupino so vključili vse mornarje iz sestava komande, 20 po številu. V večernih urah so se udeleževali političnih mitingov, ki jih je vodil komisar mitingov, ob skovanih vasi in se spoznali s Istrani v Truskolah, Loparju, Laburju, Rokavcih, Borštu in drugih vaseh. O delu te skupine v teh dneh delu Istru nam najbolje govori poročilo, ki ga je vodja te skupine napisal s položaja svoji skupini pri IX. Korpusu.

«Položaj 22. 10. 1943 — V teh dneh smo se seznanili z drugimi tovarniškimi mornarji, ki so bili do sedaj v Komandi mesta, ter jih 20 vključili v našo skupino. Ker so vsi razen enega domačini, jih uporabljamo za obveščevalno službo, dokler jih ne bomo zaposlili z akcijami. Danes smo se udeležili s komisarjem komande mesta političnega sestanka s kmetski iz vasi: Komarča, da bi se čimbolj spoznali z razmerami. Sicer je politično poročilo delo drugo, vendar bomo napisali nekaj besed o razmerah. Pri razgovorih s tem blagim narodom Istre se nam zdi, da se mu je doba suženjstva pod fašističnim jarmom zarezala globoko v dušo. Le ob trenutkih, kadar govore o svobodi, tedaj kadar so v družbi z nami — partizani, se jim zbuji njihova kri, uporna kri. Tedaj začnejo govoriti o svobodi, o svobodi, pravijo!»

Ce prhni okupator s svojo surovostjo, če divja in ubija po teh tihih, mimnih vaseh, tedaj jim spet stopi pred oči, strah, trpljenje, smrt. Zdi se jim, kot da bo ta surova sila ostala nad njimi večno. Tako je to ljudstvo, dobro, toda nezaupljivo in izmučeno od preganjanj. Politični delavci imajo bogato poročilo dela. Toda zelo malo jih je. Naj pridejo, naj pomagajo ljudstvu, ki se dviga, da bo vstalo že ob prvi zarji. Istru jim bo hvaležna. Ne bi navajali poročila, če ne bi bilo ozko povezano z napredkom mornariške skupine, ki se je kmalu potem razvila v Mornariški odred Dragonji.

IX. Korpus je v dogovoru z Mornariško grupo takoj po tem dopisu poslal v Istru politične delavce za Mornariški odred. Novembra je prišel tov. Crto-Franc Šiška iz Prešernove brigade XXXI. Divizije

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

Skupina je med akcijami obiskovala vse vasi v koprski okolici in nekajkrat prenočevala pred samimi vrati Koper v Rižani, Bertolich in Pobergih. Zima se je približala in nastopili so megleni in deževni dnevi. Komanda mesta Koper in Mornariški odred sta se preblijala iz gozdiča v gozdič. Nekaj časa sta se držala v dolini Dragonje med Topolovcem in Laborjem, potem spet v bližini vasi Rokavci pod Marezigam in zakrivala svoje bivalke. »Razstrela, zakrivala, ki so b. li čisti, niso uspevali

»Položaj 14. februarja 45 — V petek zjutraj je sovražnik napadel z velikimi silami, obkrožil vas Labor, Boršt in okolico. V ofenzivi je sodeloval na položaju svoji skupini pri IX. Korpusu.

1. maja so bataljoni Mornariškega odreda udri v Izolo in Piran in tam zajeli nekaj sto Nemcev z ladjskimi vred. Na zajeto barkaso so dvignili partizansko zastavo in iz Pirana pripluli v Izolo. Nemški motorni čolni so zapluli pod komando partizanskih oficirjev, v lukah K. R. S. pa je Odred prevzel pomorsko oblast.

Svidenje z enotami IV. Armade in enotami IX. Korpusa v Trstu je bilo nepopisno.

Medtem časom so enote IX. Korpusa z Mornariško skupino vodile težke in odločilne boje na severni strani Trsta. 1. maja je Mornariška skupina pod zaščito IV. Armade in IX. Korpusa prevzela pomorsko oblast v Trstu in pozneje v Tržiču.

Mornariška skupina pri IX. Korpusu je s tem časno opravila svojo operativno nalogo. Razvijala in borbila se je v okviru IX. Korpusa. IX. Korpus jo je čval in ji omogočil operativni uspeh. Zato je praznik IX. Korpusa tudi praznik mornarjev njegove Mornariške skupine, praznik Mornariškega odreda Koper in njegovih mornarjev, s tem tudi praznik naše Istre in S. D. F.

Medtem časom so enote IX. Korpusa z Mornariško skupino vodile težke in odločilne boje na severni strani Trsta. 1. maja je Mornariška skupina pod zaščito IV. Armade in IX. Korpusa prevzela pomorsko oblast v Trstu in pozneje v Tržiču.

Mornariška skupina pri IX. Korpusu je s tem časno opravila svojo operativno nalogo. Razvijala in borbila se je v okviru IX. Korpusa. IX. Korpus jo je čval in ji omogočil operativni uspeh. Zato je praznik IX. Korpusa tudi praznik mornarjev njegove Mornariške skupine, praznik Mornariškega odreda Koper in njegovih mornarjev, s tem tudi praznik naše Istre in S. D. F.

Medtem časom so enote IX. Korpusa z Mornariško skupino vodile težke in odločilne boje na severni strani Trsta. 1. maja je Mornariška skupina pod zaščito IV. Armade in IX. Korpusa prevzela pomorsko oblast v Trstu in pozneje v Tržiču.

Medtem časom so enote IX. Korpusa z Mornariško skupino vodile težke in odločilne boje na severni strani Trsta. 1. maja je Mornariška skupina pod zaščito IV. Armade in IX. Korpusa prevzela pomorsko oblast v Trstu in pozneje v Tržiču.

Medtem časom so enote IX. Korpusa z Mornariško skupino vodile težke in odločilne boje na severni strani Trsta. 1. maja je Mornariška skupina pod zaščito IV. Armade in IX. Korpusa prevzela pomorsko oblast v Trstu in pozneje v Tržiču.

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

Skupina je med akcijami obiskovala vse vasi v koprski okolici in nekajkrat prenočevala pred samimi vrati Koper v Rižani, Bertolich in Pobergih. Zima se je približala in nastopili so megleni in deževni dnevi. Komanda mesta Koper in Mornariški odred sta se preblijala iz gozdiča v gozdič. Nekaj časa sta se držala v dolini Dragonje med Topolovcem in Laborjem, potem spet v bližini vasi Rokavci pod Marezigam in zakrivala svoje bivalke. »Razstrela, zakrivala, ki so b. li čisti, niso uspevali

»Položaj 22. 10. 1943 — V teh dneh smo se seznanili z drugimi tovarniškimi mornarji, ki so bili do sedaj v Komandi mesta, ter jih 20 vključili v našo skupino. Ker so vsi razen enega domačini, jih uporabljamo za obveščevalno službo, dokler jih ne bomo zaposlili z akcijami.

Danes smo se udeležili s komisarjem komande mesta političnega sestanka s kmetski iz vasi: Komarča, da bi se čimbolj spoznali z razmerami. Sicer je politično poročilo delo drugo, vendar bomo napisali nekaj besed o razmerah. Pri razgovorih s tem blagim narodom Istre se nam zdi, da se mu je doba suženjstva pod fašističnim jarmom zarezala globoko v dušo. Le ob trenutkih, kadar govore o svobodi, tedaj kadar so v družbi z nami — partizani, se jim zbuji njihova kri, uporna kri. Tedaj začnejo govoriti o svobodi, o svobodi, pravijo!»

Ce prhni okupator s svojo surovostjo, če divja in ubija po teh tihih, mimnih vaseh, tedaj jim spet stopi pred oči, strah, trpljenje, smrt. Zdi se jim, kot da bo ta surova sila ostala nad njimi večno. Tako je to ljudstvo, dobro, toda nezaupljivo in izmučeno od preganjanj. Politični delavci imajo bogato poročilo dela. Toda zelo malo jih je. Naj pridejo, naj pomagajo ljudstvu, ki se dviga, da bo vstalo že ob prvi zarji. Istru jim bo hvaležna. Ne bi navajali poročila, če ne bi bilo ozko povezano z napredkom mornariške skupine, ki se je kmalu potem razvila v Mornariški odred Dragonji.

IX. Korpus je v dogovoru z Mornariško grupo takoj po tem dopisu poslal v Istru politične delavce za Mornariški odred. Novembra je prišel tov. Crto-Franc Šiška iz Prešernove brigade XXXI. Divizije

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

Skupina je med akcijami obiskovala vse vasi v koprski okolici in nekajkrat prenočevala pred samimi vrati Koper v Rižani, Bertolich in Pobergih. Zima se je približala in nastopili so megleni in deževni dnevi. Komanda mesta Koper in Mornariški odred sta se preblijala iz gozdiča v gozdič. Nekaj časa sta se držala v dolini Dragonje med Topolovcem in Laborjem, potem spet v bližini vasi Rokavci pod Marezigam in zakrivala svoje bivalke. »Razstrela, zakrivala, ki so b. li čisti, niso uspevali

»Položaj 22. 10. 1943 — V teh dneh smo se seznanili z drugimi tovarniškimi mornarji, ki so bili do sedaj v Komandi mesta, ter jih 20 vključili v našo skupino. Ker so vsi razen enega domačini, jih uporabljamo za obveščevalno službo, dokler jih ne bomo zaposlili z akcijami.

Danes smo se udeležili s komisarjem komande mesta političnega sestanka s kmetski iz vasi: Komarča, da bi se čimbolj spoznali z razmerami. Sicer je politično poročilo delo drugo, vendar bomo napisali nekaj besed o razmerah. Pri razgovorih s tem blagim narodom Istre se nam zdi, da se mu je doba suženjstva pod fašističnim jarmom zarezala globoko v dušo. Le ob trenutkih, kadar govore o svobodi, tedaj kadar so v družbi z nami — partizani, se jim zbuji njihova kri, uporna kri. Tedaj začnejo govoriti o svobodi, o svobodi, pravijo!»

Ce prhni okupator s svojo surovostjo, če divja in ubija po teh tihih, mimnih vaseh, tedaj jim spet stopi pred oči, strah, trpljenje, smrt. Zdi se jim, kot da bo ta surova sila ostala nad njimi večno. Tako je to ljudstvo, dobro, toda nezaupljivo in izmučeno od preganjanj. Politični delavci imajo bogato poročilo dela. Toda zelo malo jih je. Naj pridejo, naj pomagajo ljudstvu, ki se dviga, da bo vstalo že ob prvi zarji. Istru jim bo hvaležna. Ne bi navajali poročila, če ne bi bilo ozko povezano z napredkom mornariške skupine, ki se je kmalu potem razvila v Mornariški odred Dragonji.

IX. Korpus je v dogovoru z Mornariško grupo takoj po tem dopisu poslal v Istru politične delavce za Mornariški odred. Novembra je prišel tov. Crto-Franc Šiška iz Prešernove brigade XXXI. Divizije

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

Skupina je med akcijami obiskovala vse vasi v koprski okolici in nekajkrat prenočevala pred samimi vrati Koper v Rižani, Bertolich in Pobergih. Zima se je približala in nastopili so megleni in deževni dnevi. Komanda mesta Koper in Mornariški odred sta se preblijala iz gozdiča v gozdič. Nekaj časa sta se držala v dolini Dragonje med Topolovcem in Laborjem, potem spet v bližini vasi Rokavci pod Marezigam in zakrivala svoje bivalke. »Razstrela, zakrivala, ki so b. li čisti, niso uspevali

»Položaj 22. 10. 1943 — V teh dneh smo se seznanili z drugimi tovarniškimi mornarji, ki so bili do sedaj v Komandi mesta, ter jih 20 vključili v našo skupino. Ker so vsi razen enega domačini, jih uporabljamo za obveščevalno službo, dokler jih ne bomo zaposlili z akcijami.

Danes smo se udeležili s komisarjem komande mesta političnega sestanka s kmetski iz vasi: Komarča, da bi se čimbolj spoznali z razmerami. Sicer je politično poročilo delo drugo, vendar bomo napisali nekaj besed o razmerah. Pri razgovorih s tem blagim narodom Istre se nam zdi, da se mu je doba suženjstva pod fašističnim jarmom zarezala globoko v dušo. Le ob trenutkih, kadar govore o svobodi, tedaj kadar so v družbi z nami — partizani, se jim zbuji njihova kri, uporna kri. Tedaj začnejo govoriti o svobodi, o svobodi, pravijo!»

Ce prhni okupator s svojo surovostjo, če divja in ubija po teh tihih, mimnih vaseh, tedaj jim spet stopi pred oči, strah, trpljenje, smrt. Zdi se jim, kot da bo ta surova sila ostala nad njimi večno. Tako je to ljudstvo, dobro, toda nezaupljivo in izmučeno od preganjanj. Politični delavci imajo bogato poročilo dela. Toda zelo malo jih je. Naj pridejo, naj pomagajo ljudstvu, ki se dviga, da bo vstalo že ob prvi zarji. Istru jim bo hvaležna. Ne bi navajali poročila, če ne bi bilo ozko povezano z napredkom mornariške skupine, ki se je kmalu potem razvila v Mornariški odred Dragonji.

IX. Korpus je v dogovoru z Mornariško grupo takoj po tem dopisu poslal v Istru politične delavce za Mornariški odred. Novembra je prišel tov. Crto-Franc Šiška iz Prešernove brigade XXXI. Divizije

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

Skupina je med akcijami obiskovala vse vasi v koprski okolici in nekajkrat prenočevala pred samimi vrati Koper v Rižani, Bertolich in Pobergih. Zima se je približala in nastopili so megleni in deževni dnevi. Komanda mesta Koper in Mornariški odred sta se preblijala iz gozdiča v gozdič. Nekaj časa sta se držala v dolini Dragonje med Topolovcem in Laborjem, potem spet v bližini vasi Rokavci pod Marezigam in zakrivala svoje bivalke. »Razstrela, zakrivala, ki so b. li čisti, niso uspevali

»Položaj 22. 10. 1943 — V teh dneh smo se seznanili z drugimi tovarniškimi mornarji, ki so bili do sedaj v Komandi mesta, ter jih 20 vključili v našo skupino. Ker so vsi razen enega domačini, jih uporabljamo za obveščevalno službo, dokler jih ne bomo zaposlili z akcijami.

Danes smo se udeležili s komisarjem komande mesta političnega sestanka s kmetski iz vasi: Komarča, da bi se čimbolj spoznali z razmerami. Sicer je politično poročilo delo drugo, vendar bomo napisali nekaj besed o razmerah. Pri razgovorih s tem blagim narodom Istre se nam zdi, da se mu je doba suženjstva pod fašističnim jarmom zarezala globoko v dušo. Le ob trenutkih, kadar govore o svobodi, tedaj kadar so v družbi z nami — partizani, se jim zbuji njihova kri, uporna kri. Tedaj začnejo govoriti o svobodi, o svobodi, pravijo!»

Ce prhni okupator s svojo surovostjo, če divja in ubija po teh tihih, mimnih vaseh, tedaj jim spet stopi pred oči, strah, trpljenje, smrt. Zdi se jim, kot da bo ta surova sila ostala nad njimi večno. Tako je to ljudstvo, dobro, toda nezaupljivo in izmučeno od preganjanj. Politični delavci imajo bogato poročilo dela. Toda zelo malo jih je. Naj pridejo, naj pomagajo ljudstvu, ki se dviga, da bo vstalo že ob prvi zarji. Istru jim bo hvaležna. Ne bi navajali poročila, če ne bi bilo ozko povezano z napredkom mornariške skupine, ki se je kmalu potem razvila v Mornariški odred Dragonji.

IX. Korpus je v dogovoru z Mornariško grupo takoj po tem dopisu poslal v Istru politične delavce za Mornariški odred. Novembra je prišel tov. Crto-Franc Šiška iz Prešernove brigade XXXI. Divizije

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

Skupina je med akcijami obiskovala vse vasi v koprski okolici in nekajkrat prenočevala pred samimi vrati Koper v Rižani, Bertolich in Pobergih. Zima se je približala in nastopili so megleni in deževni dnevi. Komanda mesta Koper in Mornariški odred sta se preblijala iz gozdiča v gozdič. Nekaj časa sta se držala v dolini Dragonje med Topolovcem in Laborjem, potem spet v bližini vasi Rokavci pod Marezigam in zakrivala svoje bivalke. »Razstrela, zakrivala, ki so b. li čisti, niso uspevali

»Položaj 22. 10. 1943 — V teh dneh smo se seznanili z drugimi tovarniškimi mornarji, ki so bili do sedaj v Komandi mesta, ter jih 20 vključili v našo skupino. Ker so vsi razen enega domačini, jih uporabljamo za obveščevalno službo, dokler jih ne bomo zaposlili z akcijami.

Danes smo se udeležili s komisarjem komande mesta političnega sestanka s kmetski iz vasi: Komarča, da bi se čimbolj spoznali z razmerami. Sicer je politično poročilo delo drugo, vendar bomo napisali nekaj besed o razmerah. Pri razgovorih s tem blagim narodom Istre se nam zdi, da se mu je doba suženjstva pod fašističnim jarmom zarezala globoko v dušo. Le ob trenutkih, kadar govore o svobodi, tedaj kadar so v družbi z nami — partizani, se jim zbuji njihova kri, uporna kri. Tedaj začnejo govoriti o svobodi, o svobodi, pravijo!»

Ce prhni okupator s svojo surovostjo, če divja in ubija po teh tihih, mimnih vaseh, tedaj jim spet stopi pred oči, strah, trpljenje, smrt. Zdi se jim, kot da bo ta surova sila ostala nad njimi večno. Tako je to ljudstvo, dobro, toda nezaupljivo in izmučeno od preganjanj. Politični delavci imajo bogato poročilo dela. Toda zelo malo jih je. Naj pridejo, naj pomagajo ljudstvu, ki se dviga, da bo vstalo že ob prvi zarji. Istru jim bo hvaležna. Ne bi navajali poročila, če ne bi bilo ozko povezano z napredkom mornariške skupine, ki se je kmalu potem razvila v Mornariški odred Dragonji.

IX. Korpus je v dogovoru z Mornariško grupo takoj po tem dopisu poslal v Istru politične delavce za Mornariški odred. Novembra je prišel tov. Crto-Franc Šiška iz Prešernove brigade XXXI. Divizije

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

Skupina je med akcijami obiskovala vse vasi v koprski okolici in nekajkrat prenočevala pred samimi vrati Koper v Rižani, Bertolich in Pobergih. Zima se je približala in nastopili so megleni in deževni dnevi. Komanda mesta Koper in Mornariški odred sta se preblijala iz gozdiča v gozdič. Nekaj časa sta se držala v dolini Dragonje med Topolovcem in Laborjem, potem spet v bližini vasi Rokavci pod Marezigam in zakrivala svoje bivalke. »Razstrela, zakrivala, ki so b. li čisti, niso uspevali

»Položaj 22. 10. 1943 — V teh dneh smo se seznanili z drugimi tovarniškimi mornarji, ki so bili do sedaj v Komandi mesta, ter jih 20 vključili v našo skupino. Ker so vsi razen enega domačini, jih uporabljamo za obveščevalno službo, dokler jih ne bomo zaposlili z akcijami.

Danes smo se udeležili s komisarjem komande mesta političnega sestanka s kmetski iz vasi: Komarča, da bi se čimbolj spoznali z razmerami. Sicer je politično poročilo delo drugo, vendar bomo napisali nekaj besed o razmerah. Pri razgovorih s tem blagim narodom Istre se nam zdi, da se mu je doba suženjstva pod fašističnim jarmom zarezala globoko v dušo. Le ob trenutkih, kadar govore o svobodi, tedaj kadar so v družbi z nami — partizani, se jim zbuji njihova kri, uporna kri. Tedaj začnejo govoriti o svobodi, o svobodi, pravijo!»

Ce prhni okupator s svojo surovostjo, če divja in ubija po teh tihih, mimnih vaseh, tedaj jim spet stopi pred oči, strah, trpljenje, smrt. Zdi se jim, kot da bo ta surova sila ostala nad njimi večno. Tako je to ljudstvo, dobro, toda nezaupljivo in izmučeno od preganjanj. Politični delavci imajo bogato poročilo dela. Toda zelo malo jih je. Naj pridejo, naj pomagajo ljudstvu, ki se dviga, da bo vstalo že ob prvi zarji. Istru jim bo hvaležna. Ne bi navajali poročila, če ne bi bilo ozko povezano z napredkom mornariške skupine, ki se je kmalu potem razvila v Mornariški odred Dragonji.

IX. Korpus je v dogovoru z Mornariško grupo takoj po tem dopisu poslal v Istru politične delavce za Mornariški odred. Novembra je prišel tov. Crto-Franc Šiška iz Prešernove brigade XXXI. Divizije

IX. Korpus in prevzel funkcijo komisarja odreda. V povezavi z drugimi političnimi delavci Istrskega predročja je počel delo v enoti in posebno na terenu.

Bele vrane v londonski megli

Križi in težave Angležev med kraljičino odsotnostjo

Pravijo, da Anglija še danes niha med Marijo Tudor, časi Elizabete I. in viktorijansko dobo. Torej vse po starem, nov je le »komfort« in vna banalnost dvajsetega stoletja. To pomeni, da Angličji sicer ne zadržujejo za časom, a kljub temu se ne odtrajajo zlahka več tradicij in običajev, ki dajejo njihovemu načinu življenja posebno obletje.

Ze nekaj tednov je Anglija brez kraljiče. Torej medvladje, rovučica ali kaj podobnega? Nikaor ne, vsekakor so bistre oč časnikaarjev zasledile v Angliji kopico stvari, ki miso za britanski otok prav nič vsakdanje. Meitem ko se Londončani te dni še tesneje zavijajo v svoje kožuhozinaeste plašče in tuhtajo, kaj jim bo prineslo novo leto 1964, potuje angleška kraljiča Elizabeta II. s svojim možem po tih deželah britanskega imperija, kjer je vroče tropsko sonce vsakdanji gost.

ZASKRBLJENOST ZARADI PRESTOLONASLEDNIKOVE VZGOJE

Z belo kredo v črni črtiniki lahko zapišemo že to, da danes Angličji ne kritizirajo samo kraljičinega moža, vojvoda Edinburškega, temveč tudi kraljičo samo. Seveda bi do tega ne prišlo, če bi bila kraljica doma. A tudi v Angliji je tako, da miši plešejo, če mačke ni doma. To nam dokazuje že obisk windsorskega vojvode v Londonu, ki je tokrat pripeljal po dolgih štirih letih s seboj tudi svojo soprogo, nekdanjo miss Simpson, zaradi katere se je pred sedemnajstimi leti odrekel prestolu. Toda vrtno se k stvari, kajti začeli smo s kritiko. Te kritike pa si ne smemo predstavljati v naši luči. Gre predvsem za več ali manj dobrohotne nasvete, neredko pa tudi za muhava namigavanja, kot je zapisal pred časom neki novinar. V Angliji pa je — kot že rečemo — tudi to redkost prve vrste, mmo katere ne moremo molče.

In kritičnik? Seveda jih najdemo predvsem v vrstah duhovštine. Tako zamerijo nekateri metodistični pridigarji kraljičino navdušenje za kofinske dirke. Drugi so zopet skrajni sikožili iz kože, ko je kraljiča prebivala peti rojstni dan prestolonaslednika Charlesa zaradi družinskih obveznosti v nekem podeželskem

P. Tomič. Med gosti, katerim so postregli s slivovko, so bili Westminsterški župan, gospa Evelyn Russellova, poslanka Sir Waldrom Smithers ter R. H. S. Crossman in predstavniki gledališča, filma in rudia. Razen juoslovanske usnjene galanterije so razstavljene tudi čipke, filigranski nakit, potvalne potrebšline, lutke in intarzije.

»Ne moremo pričakovati naglega nadomestila sedanjih elektrara v atomskimi. V Veliki Britaniji je v termičnih in hidroelektričnih centralah investiranih nad dve milijardi funtov šterlingov. Nadaljnjih tako velikih vsot pa nikaor ni moremo potrositi v nekaj letih. Pač pa lahko pričakujemo, da bodo že v treh do petih let začele obratovati prve poskusne atomske elektrarne. Prepričan sem, da bo prva polovina prihodnjega stoletja pomenila dvig atomske sile, ne glede na to, če se bo njena proizvodnja oslanjala na razkrojenje urana ali vodika. Vse kaže, da je bil postel postal prevladujoča surovina za proizvodnjo atomske sile zaradi obilice tega goriva.»

JUGOSLOVANSKI USNJARSKI IZDELKI V LONDONU Galanterija svinsjega usnja, ki so jo prepejali v London iz Jugoslavije z letali, je razstavljena v prilični jugoslovanskega potvalnega urada v londonski Regent Street, kjer sta dva britanska trgovca, ki sta nedavno obiskala Jugoslavijo, da bi navzela nove trgovske stike, urečila neke vrste prodajalno za darila, da bi tako najbolje predstavila

»Nekdo je imel svoje dekle tako zelo rad, da ji je vsak dan poslal ljubavno pismo. Preden je pretekle leto, se je punca že omožila — s pismonošo! *** Ribar na živilkem trgu se s kredo napisal na črno desko sledeče obvestilo: »Tukaj prodajamo sveže ribe. Pride v bližino njegov znanec in ribar ga vpraša: »Ali ti ugaja ta napis?« »Ne posebno. Tiista beseda svežet je nepotrebna, saj vsak ve, da starih in gnilih rib ne smes prodajati.« »To je res, a je rekai ribar in zbrisal z gobo besedo sveže.« »Napis se je rđaj glasil: Tukaj prodajamo ribe.« »Potem si mislim, je nadaljeval znanec, da je odveč tudi beseda tukaj, ko vsak ve, da jih drugod ne prodajajo.« Ribar je vzel gobo in zbrisal te besede tukaj. Ostalo je še na tabli: »Ribe prodajamo.« Potem je znanec sedel, da je tudi beseda prodajamo nepotrebna, ker vsi vedo, da jih prodaja in jih ne poklanjja v dar nikomur. Tudi ta beseda se je morala umakniti mokri gobi. Ostal je še napis ribe.« »Pa še tisto zbrisi, je svetoval znanec, že po samem smradu bodo ljudje kilometre daleč na okoli vedeli, da so tu ribe.« *** Nekdo je pripravoval v družbi: »In se tu čudež vam bom povedal: doma imam živinsko kokoš, ki nese bela jajca.« Eden od poslušalcev se namrdne: »Kakšno čudež je neki to?« »Da ni čudež? Pa poskusi znesti belo jajce ti, ki si tako fin!« *** Nekdo se širokosti v družbi: »Zaupno vam povem: v Ljubljani poznam neko gospo, ki gre vsak večer z mačkom spata.« »Ležati vžilijnejo vsi navzoči.« »Kdo pa je ta?« »Žena od doktorja Mačka.«

Vesela družba izletnikov se je s teden dni ustanovila v nekem odročnem kraju. Vsako jutro zarana se je vsa vesela navpično v hrbe. In vsak dan je naletela ob poti na staroga možička, ki je vlekel pipico in dobrovoljno mežikal v bojni dan. Ta možiček je bil čudovit vremenški

nar in dostojno javi: »Nahajno s pobiranjem, gospod kapitan, Finnegan na onj strani meče vse Nemce spnati nazaj v morje!« *** Ribar na živilkem trgu se s kredo napisal na črno desko sledeče obvestilo: »Tukaj prodajamo sveže ribe. Pride v bližino njegov znanec in ribar ga vpraša: »Ali ti ugaja ta napis?« »Ne posebno. Tiista beseda svežet je nepotrebna, saj vsak ve, da starih in gnilih rib ne smes prodajati.« »To je res, a je rekai ribar in zbrisal z gobo besedo sveže.« »Napis se je rđaj glasil: Tukaj prodajamo ribe.« »Potem si mislim, je nadaljeval znanec, da je odveč tudi beseda tukaj, ko vsak ve, da jih drugod ne prodajajo.« Ribar je vzel gobo in zbrisal te besede tukaj. Ostalo je še na tabli: »Ribe prodajamo.« Potem je znanec sedel, da je tudi beseda prodajamo nepotrebna, ker vsi vedo, da jih prodaja in jih ne poklanjja v dar nikomur. Tudi ta beseda se je morala umakniti mokri gobi. Ostal je še napis ribe.« »Pa še tisto zbrisi, je svetoval znanec, že po samem smradu bodo ljudje kilometre daleč na okoli vedeli, da so tu ribe.« *** Nekdo je pripravoval v družbi: »In se tu čudež vam bom povedal: doma imam živinsko kokoš, ki nese bela jajca.« Eden od poslušalcev se namrdne: »Kakšno čudež je neki to?« »Da ni čudež? Pa poskusi znesti belo jajce ti, ki si tako fin!« *** Nekdo se širokosti v družbi: »Zaupno vam povem: v Ljubljani poznam neko gospo, ki gre vsak večer z mačkom spata.« »Ležati vžilijnejo vsi navzoči.« »Kdo pa je ta?« »Žena od doktorja Mačka.«

OB PETDESETLETNICI Dr. Bogomira Magajne

Dne 13. januarja praznuje svojo petdesetletnico slovenski pisatelj in zdravnik dr. Bogomir Magajna. Njegovo knjižno delo pomeni pomemben donosek naše Primorske v slovensko literaturo, zlasti v spisih, ki neposredno ali posredno obravnavajo življenje našega primorskega ljudstva in posebej se njegov žilavi boj za obstanek v obdobju italijanske okupacije in fašističnih poskusov raznaroditve slovenskega ljudstva v mehi Italije. Iz generacije, ki je stopila v slovensko književnost nekaj let po prvi svetovni vojni, je Bogomir Magajna najizrazitejši primorski pripovednik, čeprav ni edini, ki ga je dalo Slovensko Primorje.

Bogomir Magajna se je rodil dne 13. januarja leta 1904 v Gornjih Vremah pri Divači. Klasično gimnazijo je študiral v Ljubljani, medicino pa v Ljubljani in Zagrebu, kjer je leta 1930 promoviral za doktorja medicine. Z leti se je specializiral za psihiatra in deluje že precej časa v osrednji bolnišnici za duševne bolezni na Studencu pri Ljubljani. Med vojno se je udeleževal narodnosvobodilnega gibanja in bil zdravnik v partizanskih bolnišnicah.

Literarno se je pričel uriti in likati v raznih dijaških in mladinskih listih. Leta 1925 pa se oglašal v književni reviji »Dom in svet«. Izprva so vplivale nanj idealistične ideje, ki so mu bile najbližje nemara že zato, ker je od narave nagnjen k nečemu, kar bi lahko zajeli v literarni pojem romantike: k sanjarskemu podživiljanju življenja, k fantaziranju, k iskanju izrednih pojavov in nenavadnih usod. Ta poteza njegove literarne narave je ostala in se izživlja zlasti v mladinski prozi, v njegovih pravljicah; a tudi tam, kjer ne gre za izrazito mladinske spise, navdihuje Magajnova proza pravljici in legendarni svet in ustvarja posebno zmes realnega in pravljicega, resničnega in fantastičnega. Mimo tega je vplival na Magajnove slovstvene začetke ekspresionizem, ki je po prvi svetovni vojni postal znatno razširjena smer v evropski literaturi.

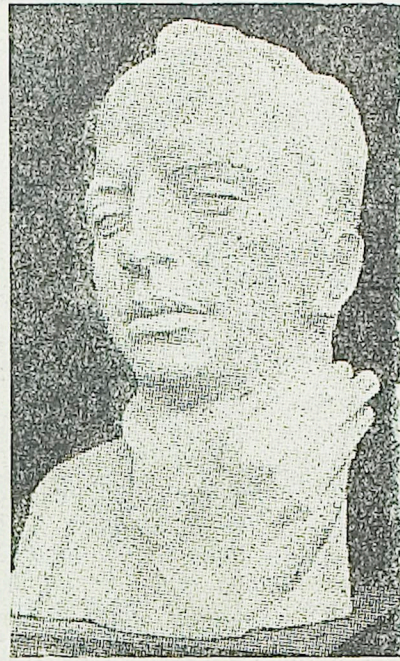
Magajnova povezanost z realnim življenjem in v nemali meri njegov medicinski študij sta pripomogli, da v njegovo delo bolj in bolj prodira realizem, ki onkraj vseh idealističnih idej in romantičnih teženj vnaša v pripovedno umetnost neposreden odsvit življenjske stvarnosti, s tem pa tudi odsvit materialne podlage življenja, njegovih ekonomskih in družbenih sil, ki lahko odločilno sodelujejo pri oblikovanju človeških usod. Leta 1930 je izdal svojo prvo knjigo »Primorske novele«, dve leti pozneje pa »Brate in sestre«. V obeh knjigah že čutimo pisateljev notranji boj za samostojni umetniški izraz in za razčiščenje osnovnih pogledov na življenje.

Že naslednja knjiga, l. 1932 knjižno izšla povest »Gornje mesto« kaže izrazit nagib k pripovednemu realizmu. V tej povesti je Primorac Magajna napisal življenje zagrebških Slovencev. Nihče pred njim ni tako živo in s takim čutom za stvarnost prikazal zanimivega kosa slovenskega življenja: močni priliv slovenskega življa iz bližnjih slovenskih okrajev v hrvaško prestolnico, naglo amalgamiranje te mase s strani sednega hrvaškega življa, socialnih bojev slovenskih proletarcev in studentov v naglo rastočem hrvaškem mestu. Leta 1934 je Bogomir Magajna s povestjo »Graničarje« dal slovenski pripovedni književnosti svoj najizrazitejši tek o življenjski stvarnosti Primorcev v tedanji fašistični Italiji. Čeprav se perspektiva na Primorsko življenje odpira z obmejnimi postojanki tedanjih jugoslovanskih graničarjev in čeprav je skričo tedanjih razmer marsikaj zabrisano — spomnimo se, da je ta povest napisana v času, ko je še trajala v Jugoslaviji šestojanuarska kraljevsko-generalska diktatura. — so vendar Magajnovi »Graničarji« tehten pripovedni donosek k problematiki naše Primorske. Pisatelj je v tem delu realist in se skuša čimbolj približati vroči življenjski stvarnosti ter ohraniti v svojem spisu prijetni in vendar ogorčeni krič teptanega zatiranega naroda, ki ni izobilje vere v svobodo in pravico. Marsikatera poteza že nakazuje razvoj k odločilnim spoprijemom z nasilnim tujcem, obrise prihodnje osvobodilne borbe.

Spričo takega značaja in pomena »Graničarjeva« se ne čudimo, da je dr. Magajna izbral prav to delo za novo knjižno idejo v znamenju svoje petdesetletnice.

Prvotno zvest sodelavec Finžgarjeve »Mladike«, se je v zadnjem desetletju pred Osvobodilno vojno vse pogosteje oglašal v »Modri ptici«, ki je pomenila v tedanjih ideoloških bojih, zadevajajočih tudi literaturo in revije, še najbolj nevtralna književna tla. Tu so vzbujale posebno pozornost dr. Magajnove novele o raznih medicinsko zanimivih primerih, proza, v kateri je v skladu s sodobno psihologijo prihajal do besede skrivnostni svet človekove podzavesti, ponekod v zapletenih patoloških oblikah. Tu se praktični psihiater družil s fantazijsko-kreativnim oblikovalcem, sočuten spremljevalec človeških usod s poznavalcem fizično-

psihičnih skrivnosti človekovega organizma. Ob teh novelah moramo misliti na vpliv medicine na literaturo. Medtem ko ga na primer pri A. P. Čehovu (ki je bil premalo v zdravniški praksi), čutimo samo v širokih potezah njegovega pogleda na človeka, medtem ko ga na primer pri Alojzu Kraigherju, prvem pomembnejšem zdravniško-književniku v slovenskem slovstvu, zaznavamo na primer v naturalizmu njegovih erotičnih opisov, je pri dr. B. Magajni ta vpliv medicine na literarno oblikovanje ponekod močno izrazil in poglobljen. Obžalovati moramo, da ni še več takih primerov v njegovem delu. Knjiga »Zaznamovanja«, ki je izšla leta 1940, ima najizrazitejšo znamenje te svojitve medicinskega znanja in slovstveno-ustvarjalne intuicije. Leta 1941 je izdal v Ljubljani zbirko (Nadaljevanje na 9. strani)

Bogomir Magajna (kip)

Obisk v Gornjih Vremah in razgovor z jubilentom

V Gornje Vreme k Magajnovim sem vedno rad šel. Naletel sem vedno na izredno gostoljubnost in na prijazno besedo Francetova, njegove žene Silve in sestre Pavle. Dr. Mirko mi je pred dobrim tednom sporočil, da bo za Novo leto doma. V uredništvu smo se dogovorili, kako bi se najbolje oddolžili svojemu

sva tudi Mirka, naj bi se slikal pred svojo rojstno hišo. Ni si dal dvakrat reči. Prišel je nasmejan in veselo izjavil: »Dobro teče, boš zadovoljen«. In res, ko mi je prinesel odgovore, sem jih bil vesel. Naši bralci, ki poznajo pisatelja po njegovih delih, bodo tako lahko brali tudi o tem, kako je pisatelj začel,

svetovna vojna je zaradi bližine fronte nudila dečku kar preveč težkih dožvetij, ki se pozneje zrcalijo v tem ali onem mojem delu. Na gimnaziji sem nekaj let urejal dijaški list Plamen, spoznal tedaj vrsto književnikov, Bevka, Finžgarja in druge, ki so dajali te ali druge vrste pobude. Izmed sodobnikov sem bil prijatelj takrat z Božidarjem Voduškom in s celo vrsto mladih, predvsem pesnikov. Bil sem velik prijatelj na gimnaziji in pozneje do njegove smrti s Srečkom Kosovelom in z Ivanom Grahorjem, doma izpod Prema, ki je pozneje žrtvoval svoje mlado življenje v nemški internaciji. Grahor je napisal vrsto razprav, bil je nekak ideolog socializma v mladih primorskih krogih in je tozadevno vplival tudi na Kosovela in name. Samo po sebi umevno je bilo, da smo posvečali pretežni del svojih misli primorski zemlji in da se je to poznalo tudi v mojih prvih skromnih delih. Prva knjiga se je imenovala Primorske novele. Čeprav je skromna in tu in tam precej neobjeljena, je v njej skrite dosti ljubezni do naše zemlje in dosti njenega trpljenja. Napisal sem še vrsto ertic iz člankov o Primorju ter povest Graničarji. Se več bi takrat pisal, toda tudi stara jugoslovanska cenzura je bila zelo stroga in ni pustila napadati fašizma in njegovih zlih dejanj v toliki meri, kot bi rad tako jaz kot Kosovel, kot Grahor. Tudi v romanu Gornje mesto se zrcali dosti ljubezni do naše zemlje, prav tako v nekaterih novelah zbirke Brate in sestre, celo v nekaterih pravljicah. Ozemlje, ki je dajalo snov, je bila predvsem domača dolina, Kras, Istra in Trst. Tako Kosovelova kot Grahorjeva smrt mi je zadala težak notranji udarec, ne samo zaradi tako velikega medsebojnega prijateljstva, ampak tudi zaradi tega, ker sem vedel, koliko lep in velikih načrtov in sanj je šlo s tema dvema nadse plemenitima človekoma v grob. Nekaj časa se mi je zdelo, kot bi ostal čisto sam.

Gostoljubni dom Mirka in Franceta Magajne

rojaku in priljubljenemu pisatelju dr. Mirku Magajni. Kazalo pa ni drugače, kakor oditi v Vreme in poizvedeti, kako in kaj, če bi naš jubilent bil razpoložen, pa dobiti od njega še kaj zanimivega o njegovem življenju in delu.

Iti v Vreme dan pred Novim letom, ko je neusmiljeno pihala burja, pa je pomenilo pravo junaško dejanje. Opravič sem se kolikor mogoče primerno in sedel na svojega železnega konja, ki ga je burja vso pot bščala kar nazaj. Premražen in otrpel sem se po dobri uri boja z burjo znašel na zasneženem dvorišču pred Magajново hišo. Pogovor steče v topli zakurjeni hiši in človek se počuti, kot bi bil doma. Beseda da besedo, govorimo o našem listu, o založbi, o mladih, o kulturnem razvoju na Primorskem. Dr. Mirko je zelo dobro poučen o vsem, redno spremlja rast kulture in prosvete, zelo je zainteresiran, da se naša prosvetna dejavnost krepi in raste.

Ko je pogovor že dobro stekel, mi je bilo skoraj nerodno povedati, dokaj sem prav za prav prišel. Dr. Mirko me s širokim in prostodušnim nasmehom potolaži: »Daj mi vprašanja, pa ti bom nanje odgovoril, medtem pa z bratom malo poklepetajta«.

Z bratom sva se nato poskušala v fotografiranju. Ujeti sva želela Mirkovo in Francetovo rojstno hišo, da bi jo matisnili v Jadranu. Povalila

kaj ga je vodilo in kakšne cilje ima pri svojem literarnem ustvarjanju.

Kako je Mirko odgovoril na vprašanja

Kako si prišel do pisateljevanja. To je sicer običajno vprašanje. Glede na to pa, da si prav za prav še edini živeči pomembnejši predstavnik prve svetovne poveljne generacije na Slovenskem, razen tega pa da si edini, razen tvojega brata, predstavnik širšega slovenskega ozemlja, t. j. Pivke, Brkinov in Slovenske Istre v slovenski literaturi sploh, bo naše bralce zanimalo, kako si gledal na literaturo ustvarjalne glede na svoj rojstni okoliš in koliko je ta zastopan tudi v svojih poznejših delih?

V rojstni hiši se je pogostoma zbirala truma vaških možakarjev, fantov, deklet in sem že kot otrok slisal premnogo zgodb, ki so se nanašale na čase vse tja do rokovanjačev, kontrabantarjev iz tržaške luke, na vojske v Italiji in Bosni, na razne strahove, lovške bajke itd. Mati je rada pripovedovala pravljice, oče zgodbe iz svojega življenja. To je razburjalo otroško fantazijo in ustvarjalo prve kali za poznejše pisateljevanje. Že kot deček sem zelo dosti bral. Prve literarne poizkuse sem delal že na gmajni. Prva

med stvarnostjo in sanjami ni v meni zaključen niti danes. Tako boš laže razumel predvsem ekspresionistično knjigo Oživelci obrabi in predvsem realistično knjigo Zaznamovanja. Toda tudi v realističnih temah začutiš marsikaj nenavadnega, večinih skoraj pravljici podobnega, kajti sam sem tudi za tisto notranjo resničnost, izvirajočo iz podzavesti, ki je nasplošno sicer najmanj vidna, vendar za samo ustvarjanje najbolj magična in zase sem prepričan, da je prav ta tista, ki najbolj zagrabljalca za dušo in srce. Zato boš laže razumel, zakaj sem lahko napisal tudi nekaj knjig pravljice in otroških zgodb: Racko in Lija, V deželi pravljice in sanj. Najmanj tega je v knjigi Odmev korakov, ker sem smatral, da ne gre vsaj za sedaj barvati zgodb iz težkih dni osvobodilne borbe v preveliki meri s svetom podzavesti. Zdi se mi, da bo tako v mojih delih kot v delih bodoče generacije ta svet podzavesti planil dosti bolj na dan kot v pretekli dobi, čeprav bo formalno bolj platičen in discipliniran, kajti obravnavanje zgolj zunanje stvarnosti bi utegnulo kljub vsem varacijam, različnicam, postati šeasoma monotono, celo dolgočasno. Prepričan sem, da je ravno magično in skrivnostno tisto, kar daje delom umetniški čar.

Katero tvoje delo je po tvoji lastni sodbi najboljšje?

Teško je na to dati pravičen odgovor, kajti večinih so bolj neobjeljena dela avtorju ljubša kot dovršena in to zaradi miljenja, iz katerega so nastala. Če bi skušal soditi trezno in kolikor mogoče objektivno, bi označil za boljše novele Helena, Frater Benjamin, Pogrebnik, Veljka, Hafija, Zgodba o barvah, Niniča Roška, Lutka Lepuška, Turmalin. Pot do popolnosti je dolga, kajti popolnost leži v neskončnosti. Vsaka stopnica na tej poti pa je težja in težja.

Te tvoj zdravniški poklic moti pri literarnem delu?

O tem, ali je poklic plus ali minus za pisateljevanje, je bilo dosti pisanega in nekateri menijo, da poklic spravlja pisatelja v bližnji kontakt z ljudmi, z življenjem in da torej pisateljevanju koristi. Sam menim, da so gotovi poklici, ki človeka pri pisateljevanju ovirajo ali ga celo ubijajo in poklici, ki ga plode. Zdi se mi, da bi ne mogel kaj več pisati, če bi bil kirurg ali kaj podobnega, medtem ko se mi zdi, da sem kot zdravnik za duševne bolezni v najožjem kontaktu z najbolj težkimi in skrivnostnimi stranmi življenja in da to na svoj način daje pobudo za pisateljevanje, čeprav nikakor ni nujno, da bi jemal modele prav med bolniki.

V zadnjem letu sta izšli kar dve tvoji knjigi, da ne štejemo sodelovanja v vseh mogočih revijah in časopisih, od katerih ni na zadnjem mestu Slovenski Jadran. Glede na poveljni razmah kulturnega življenja na Primorskem si vstopil med obnovitelje in naslednike primorskih kulturnih tradicij saj predseduješ edini založbi na Primorskem. Kakšno je tvoje mnenje glede na možnosti še večjega razvoja?

Pri Slovenskem Jadranu sva z bratom rada sodelovala in upam, da bova sodelovala v bodočnosti še bolj. Ta list se postopoma kvalitativno boljša in postaja vedno bolj priljubljen po Primorju, pa tudi v Ljubljani dobiva vedno širši krog bralcev. Ni mi treba poudarjati, kako velik pomen ima ta list za naše Primorje, za dvig ljudske samozavesti, ljudske ponosa. Dolžnost lista in Primorske založbe je, da dvigne celotno raven našega primorskega življenja na višjo stopnjo. Tako Slovenski Jadran kot knjige Primorske založbe bi morale najti odprta vrata v vsako primorsko hišo in prijetna dolžnost vseh kulturnih aktivistov pri Primorskem bi bila, da k temu pripomorejo. Kako srečna bi bila Kosovel in Grahor, če bi bila danes pri življenju, s kako ljubeznijo bi se vrgla na delo, da bi se taka kulturna drevesa razrasla čim bolj na široko. Jaz vstopam z to 50-letnico na drugo stran obzorja, toda navdaja me veliko veselje ob vseh, da nastaja na Primorskem nova generacija kulturnih ustvarjalcev, tudi pesnikov in pisateljev, ki so zrasli večinoma iz primorskih srednjih šol. Prepričan sem, da se bodo tem pridružile nove sveže sile in da se bo porodila literarna revija, ki bo prispevala k celotnemu slovenskemu življenju z novimi živimi podobami.

Utrinki ob obisku otroškega vrtca

Fred kratkim sem obiskal otroški vrtec in Sežani ter si natančneje ogledal življenje in delo naših malčkov.

V prostorni veži vidim kako malčki odlagajo vrhno obleko, drugi si oblačijo »delovne« halje, tretji se preobuvajo v copate, čevlje pa spravljajo v za to izdelano polico. Na moj pozdrav korajžno odzdravijo. Nekaj bežnih vprašanj o mrazu, o kihanju in kašljanju, o rdečih ličkah in o pridnosti pri sledi me kaj hitro zbliža z njimi. Temu pomagam obleči haljo, onemu odvezem vezalke na čevljih in že smo prijatelji. Odpravljajo se dalje. Povprašam jih, če smem z njimi. »Pokazala vam bom slikanico«, mi obljublja rdečelično dekletce. »Boste videli kako znam risati«, mi pravi neki sinko-ribalnik. Vstopite v igralnico. Mizice in stolčki. Po stenah so izobešene razne risbe iz živalskega življenja. Za mizicami mirno sede in delajo, tako se igrajo. Pri drugi mizi sestavljajo dečki sliko iz poslikanih kock. »Ta bo šla«, pravi neki pritlikavec. »Saj vidiš, da tu manjka košček strehe, ga počuje poleg njega stoječi Cicibanček. Pritlikavec močti, ni užaljen. Pri tretji mizici sedi v delo zatopljen deklica. Opazujem jo. Riše in barva. Nastaja hišica z ozkimi vrati in dvema prav majhnima okencema. Streha je rdeča, vrata zelena. Poljančev Cenček me pocuka za rokav: »Tovariš, poglejte me, kako se znam voziti!« In glej smolo! Štrbunkne po tleh. Pohitim k njemu, pa je že

na nogah. Korajžno se poganja z levo nogo, z rokami pa krepko drži in pravilno usmerja krmilo. Vstavi se ob meni in mi kar zaupno pove: »Veste, prav nič ne jokamo, če včasih pademo!«

Vzgojiteljica jih pokliče, da bi šli v učilnico. Brez nevolje in godrnjanja spravijo svoje igračke, uredijo mizice in stolčke ter se postavijo v vrsto. Zdi se mi, da opazim v njihovih očeh mrvice resnosti, ki je prej nisem opazil.

Dvajsetorica malčkov se postavi v krog in skupno z vzgojiteljico pričnejo z raznimi razgibalnimi vajami: tek, poskok, počep, hoja, idr. Kar čudim se: nikomur še na misel ne pride, da bi izvajal kaj drugega.

Potem je vsak šel po svojo stolčko. Brez kakršnegakoli prerivanja ali kričanja. Postavili so se v polkrog, pred nje pa vzgojiteljica. Sledila je pravljica o jezku in listički. Da bi videli njihovo držo: ta je sedel mogočno in ošabno kakor angleški lord v najudobnejšem fotelju; drugi si je oba komolca zapiklil v stegna in glavo naslonil na dlani. Okrogliholična Sonja je kar z držo pri sedenju podzavestno hotela zajeti in ukleniti misli, da bi je ne motile pri poslušanju. In Cenček? Kvišku strleči lasje so mu še bolj štrleli, sedel pa je kakor vaški očanec na kašnem sestanku. Pripovedovanje pravljice jih je tako prevzelo, da so pozabili na vse. Na stenah so visele risbe jezka in listice toda niti eden od njih se med poslušanjem ni ozrl na sliko.

Oglejmo si nekoliko vse prednosti, ki jih daje vrtec našemu otroku. Predvsem bi poudaril samozavest, ki ravno v tej dobi požene prve korenine. Saj je v začetku otrok neboljen in plah, toda polagoma to izginja in tudi izgine. Le poglejte ga kako ponosno koraka v spremstvu mamice ali tudi sam do poslopja, v katerem je vrtec! Saj se mora res marsikateri povzpeti tudi na prste, da doseže ključko hišnih vrat, toda ko se ta uda pod pritiskom njegovih ročic, mu obraz prešine izraz tihega in ponosnega zadovoljstva. In ko pozni dobro oblečen kljubuje zimskemu mrazu in vetru! Prav odveč je poudarjati kakšnega pomena je ravno samozavest ne samo pri našem učencu, ampak tudi pri bodočem državljanu!

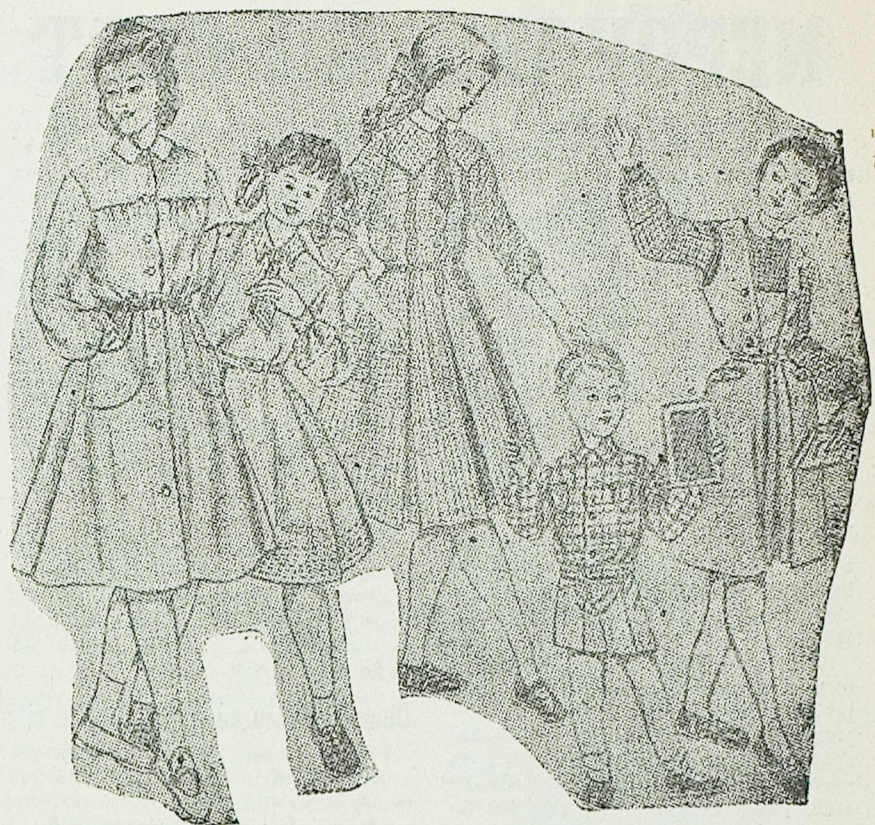
In ali ne poženejo že v tej najmežnejši dobi prve korenine ne samo pravega tovarništva, ampak tudi mejštesnejšega prijateljstva? Ali ne poganjajo ravno iz tega tovarništva in poznejšega prijateljstva one najplemenitejše lastnosti, ki so in ki

tudi bodo v vsem življenju tako nujno potrebne?

Oglejmo si tudi nekaj ugovorov, ki jih iznašajo, mamice naših malčkov: bojim se ga pustiti drugim v roke, kako pa naj vzgaja ona otroke, ko jih še nima in verjetno nezna z njimi ravnati? Kaj je vendar treba vrtec? Saj sem sama prebila to dobo brez obiskovanja vrtcev in nihče mi ne more očitati nič slabega. Kadar bo to obvezno, ga bom že pošiljala, prej pa nikakor ne!

Na vse te ugovore naj pripomnim sledeče: marsikaterikrat odklanjamo to, kar nam je neznano, ne da bi globlje pomislili ali je potrebno in koristno, odklanjamo največkrat z motivacijo, da smo sami brez tega živeli. Ali ni v takem odklanjanju skrite precej zatajevane sebičnosti, da niti lastnemu otroku ne privoščimo lepše, veselješe in bogatejše prejšnje dobe kot smo jo imeli sami? Druge mamice so mogoče zopet pretirano samoljubne in se boje, da bi ljubezen njihovih malčkov polagoma prešla na vzgojiteljico in na tovariše v družbi. V tem pogledu naj bodo popolnoma pomirjene! Ob sleherni priliki vepeljajo našim malčkom ravno ljubezen do staršev. Da vzgojiteljica ne zna vzgajati naših malčkov, ker jih sama nima? O tem bi se dalo razpravljati prav obširno. Povem pa samo to: sto in stoletja so imeli vso vzgojo v rokah ravno tisti, ki miso imeli ali vsaj niso smeli imeti otrok. Dejstvo pa je, da imajo naše vzgojiteljice predpisano izobrazbo in kvalifikacijo ter da opravljajo poverjeno jim nalogo v spošno zadovoljstvo. Sicer pa: vsakdo ima možnost in tudi pravico, da si ogleda delo v naših vrtcih in po temeljitem ogledu naj sodi. Dokler pa sami nismo videli ne moremo izreči pravične sodbe.

V pičli uri, ko sem bil na obisku, so mi dali ti malčki mnogo, zelo mnogo. Tiho sem jim skoraj zavidal to srečo, ki je sam misel imel prilike uživati. In v zahvalo za to se jim oddolžujem s temi vrsticami z željo, da bi se pomnožilo število obiskovalcev v naših vrtcih in da bi polagoma pričeli nastajati vrtci tudi v omih krajih, kjer jih še ni!

Obleke in halje za naše šolske otroke. Kroji so preprosti in ljubki, predvsem pa praktični.

O pripravljanju naših jedil

So ljudje, ki so prepričani, da ni zdravo jesti mesa, ampak da mora biti naša hrana izključno le rastlinska. Tem ljudem pravimo vegeterijanci. Le-ti trdijo, da meso zastuplja naš organizem, da postaja zaradi njega žile trde in se lomijo, da se od mesa nagubajo jetra in ledvice, skratka uživanje mesa povzroča razne bolezni in skrajša človekovo življenjsko dobo.

To je pač prepričanje vegeterjancev, znanost pa ima drugačne dokaze. Poglejmo, kaj pravi! So narodi, ki se hranijo izključno z mesno hrano in če bi držala vegeterijanska teorija, bi ti narodi morali že zdavnaj izumreti. To so n. pr. Eskimi, ki rastlinske hrane ne jedo,

gradi naš organizem kožo, mišice in notranje organe. Iz mesa jih gradi hitro in najlaže, iz rastlinske hrane pa jih gradi teže in dalj časa. Meso hitreje prebavimo kot rastlinsko hrano. Če hoče človek dobiti dovolj redilnih snovi, mora pojesti tri krožnike krompirja z zeljem, medtem ko lahko dobi isto vrednost v eni klobasi.

Prav ta pojav vidimo v vsej naravi. Gosenica mora pojesti dnevno petkrat toliko ilstja kot je sama težka, medtem ko živi n. pr. pijavka od enega obroka krvi tudi dva do tri mesece. Vse mesojede živali pojedo veliko manj kot tiste, ki se hranijo z rastlinami in niso ne bolj in ne manj zdrave.

So pa tudi ljudje, ki so šli še dlje kot vegeterijanci. Trdijo namreč, da bi moral človek jesti samo surovo rastlinsko hrano, ker je samo ta način prehrane naraven, vsaka priljava na ognju pa je nenaravna in nezdrava. Tudi to zatrjevanje nima nobene znanstvene podlage. Res je sicer, da je nekdo človek živel od korenin in gozdnih plodov, toda jedel je tudi jajca, mleko in meso, živalsko ali človeško. Toda današnji človek nima nobene želje, da se vrne v dobo pračloveka in zato ne bo jedel samo solate, čebule in sliv, ker bo porabil ves dan samo za jed, za delo pa mu ne bo ostala niti ena urica.

Znanost je vse te stvari točno ugotovila: človeku je potrebna rastlinska hrana prav tako kot meso, potrebna pa so mu tudi surova in kuhana jedila. To dokazujejo poleg vsega ostalega tudi naši prebavni organi, ker so grajeni za mešano hrano; tako je naše zobovje, žleze in prebavni sokovi, taka je dolžina naših črev. Zato so tiste parole o »naravnem prehrani popolnoma zgrešene. Človek namreč menja naravo v vsem in prav tako v prehrani. Naraven način ljudskega gibanja je hoja, to ve vsakdo prav dobro. Toda nikomur ne bo zato prišlo na misel, da se ne bi poslužil za velike razdalje avtomobila, vlaka ali letala.

zato ker pri njih ne uspeva. Eskimi jedo vse svoje življenje meso in slano in ni znano, da bi bili bolj bolehi kot drugi narodi. Prav tako je z raznimi narodi centralne Azije. Raziskovalci pravijo, da poje Mongol za kosilo do 5 kg ovčjega mesa, ves dan pa lahko poje tudi celo ovco. In kljub temu so Mongoli zdravi in močni ljudje. In na koncu pogledimo še naše mesarje: vse življenje jedo veliko mesa, pa niso nič bolj bolni od drugih ljudi in tudi ne živijo manj časa. Zato pravi znanost, da ni res, da bi bilo meso škodljivo, ampak je našemu organizmu prav potrebno. Iz mesa

Zarko mast boste spet lahko uporabili, če jo počasi stopite in demete vanjo prerezano čebulo in nekaj koščkov olupljenega jabolka. Nato vzemite oboje ven in shranite mast v drugi, čisti posodi. Masti lahko tudi dodate 80 gramov lesnega oglja v prahu in pustite počasi vreti 15 minut. Potem precedite in shranite v čistem loncu.

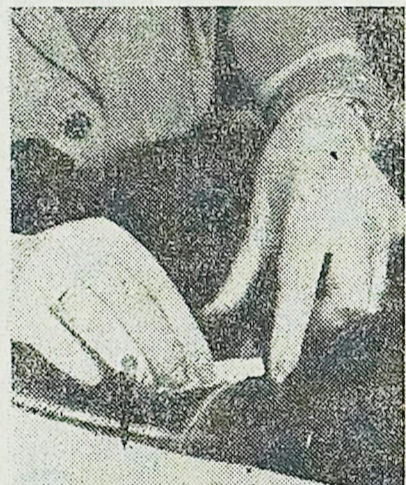
Zarko olje boste spet lahko porabili, če dodate na 1 liter olja 125 gramov lesnega oglja v prahu, dobro zmešate in precedite skozi platno. Hranite na suhem prostoru.

Tudi sicer lahko olje varujete pred zunanjimi vplivi, če v steklenico nalijete nekoliko alkohola.

Svínjsko mast najbolje hranite v prsteni posodi. Zavežite jo z žveplastim papirjem in postavite na suho. Kadar mast zajemate iz posode, uporabljajte pri tem umito in popolnoma suho žlico.

Lepa svilena obleka za družabne pridelitve. Širok pa se je iz črne žametne.

Če ne morete odstraniti z blaga črt od krojaške krede, ki ste jo uporabljali pri krojenju, s krtačo, potem bo gotovo pomagalo, če boste kredo drgnili s klopčičem šivalne svile.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Naročnica MILENA: Z odgovorom na vaše pismo smo se nekoliko zakasneli, ker smo prosili za nasvet zdravnika-specialista. Takole je odgovoril na vaše vprašanje:

Kot je iz pisma razvidno, gre verjetno za obolenje »erythrocinosis crura«, ki običajno prizadene dekleta in mlajše žene. To ni, kot ste omenili, ozeblina. Res je sicer, da deluje mraz na ožilje kvarno in da postanejo zaradi njega noge modre. Toda tu odločajo tudi drugi, notranji faktorji. Zato vam tudi ni pomagalo lokalno zdravljenje z mazilj in masažami, ampak bi bilo treba zdraviti ves organizem. Predvsem je treba vzpostaviti v tem delu telesa normalni krvotok in seveda je treba tudi nositi toplo obleko, uporabljati masaže, kopeli in kvare obsevanje; notranje pa je treba vplivati na ožilje z injekcijami »Simpatole« ali »Priskole« in pričeti s hormonalno terapijo. Zdravljenje naj bi se raztegnilo čez vso zimo. Vsekakor pa bi bilo potrebno, da bi se sami zglasili v ambulanti specialista-dermatologa.

Bralka NN — Šmarje: Ker je bil prvi otrok rahitičen, bi radi vedeli, kako morate ravnati, da se pri drugem ne bi ponovilo. Povedali vam bom pač nekaj splošnih nasvetov in pravil, če je pa bilo prvi zelo hudo, bi bilo boljše, da peljete otroka na pregled v ambulanto.

Znak rahitičnega otroka so takole:

1. Če se dvomesečni otrok poti na zatiljku, tako da je blazinicca mokra. Prav tam ima tudi mehko lobanjo.
2. Hrbtenica je zvita v obliki loka. Tako imenovana rahitična grba se pojavlja najprej pri tistih otrocih, ki jih matere nosijo preveč na rokah ali pa jih prezgodaj pustijo sedeti.
3. Prsni koš postane izbočen navzven, pravimo mu »kurje prsice«.
4. Ko rahitični otrok shodi (to je navadno pozno), ima sprville noge v obliki črke O ali X.
5. Rahitični otrok je bleđ, emrav in razdražljiv, zobe dobi zelo pozno in so krhki, trebuh ima napuhjen.

Če vseh teh znamenj še ni, otrok torej še ni rahitičen, ga poskušajte obvarovati pred to boleznijo, in sicer:

1. Hranite ga z mešano hrano, veliko zelenjave, mleka, sira in masla ter presnim rumenjkom, če je seveda že večji.
2. Res je materino mleko najbolj zdrava hrana, toda samo materino mleko brez pravih dodatkov lahko povzroči rahitis.
3. Dojenčka morate nositi na sonce in sveži zrak.
4. Najkasneje od 6. meseca dalje morate dajati dojenčku dodatek zelenjave (najbolje špinaca in korenček). Dobro je tudi ribje olje.
5. Že od 2. meseca starosti dalje pa mu dajte sadne sokove (jabolka, pomaranče, poleti paradiznik).

NEPOVABLJENI GOST

(Bolgarska pravljica)

Pes in petelin sta šla nekoli v so- sednjo vas na izlet. Pes je tam imel brata, petelin pa — očeta.

Sta sta ob meji in sta veselo pela. Ustavila sta se pri ribniku. Petelin se je tam napil vode, pes pa se je okopal.

Praden sta se nadejala, se je zve- čerilo. Stemnilo se je naglo, pred seboj pa sta imela še globok gozd.

»Naprej ne moreva več,« sta de- ja-la. »Prenočila bova v gozdu.«

»Boter petelin, zletí na drevo! Jaz se bom pa vlegel pod drevo k deblu in tako bova prespala noč,« je dejal pes.

»Dobro,« je odgovoril petelin. »Toda ne ustraši se, če bom začel kmalu zjutraj peti!«

Voščila sta si lahko noč in zaspa- la.

V gozdu je bilo tiho. Zažarel je mesec in posrebril drevesa. Bilo je po polnoči, ko je postala trava od jutranje rose vlažna. Povsod so na- stajale rosne kapljice: po travi, po svetilkastih cvetih, po drevesnih li- stih. Taka kapljica je padla peteli- nu na greben in ga prebudila.

Dvignil je prestrašen glavo in zapel.

»Ki-ki-ri-ki-ri!«

»Ki-ki-ki!« je ponavljal odmev.

V bližnjem brlogu se je prebudila lisica.

»Kaj je bilo?« je rekla razburjeno. »To je bil petelinov glas!« in je zo- pet zaspala. Toda prihajala je ura, ob kateri se navadno razkikinkajo vsi vaški petelini. Pa tudi naš pe- telin na drevesu se je razkoračil na veji, se raztegnil in zapel iz celih pljuč:

»Ki-ki-ri-ki-ri!«

Odmev pa je ponavljal:

Ki-ki-ki!

Lisica je poskočila.

»Zdaj se pa ne motim! Bil je pe- telin!« si je rekla, sklonila glavo, povohala in stekla za petelinovim glasom.

Tekla je tako dolgo, dokler se ni ustavila pod drevesom, od katerega je prihajal petelinov glas. Zadiha- na je dvignila glavo in pogledala navzgor proti veji.

»Bodi zdrav, petelinček, pevček! Kako dolgo že nisem slišala tvojega lepega glasu! Prebudil me je iz spanja, pa sem takoj tekla, da te pozdravim. Zapoj še enkrat! In zle- ti dol, da te prijateljsko objamem!«

»Veselo smučanje — narisal ŽURGA JOŽE, učenec II. razreda gimnazije iz Studenca pri Novi vasi na Blokah

Petelin je listi zapel, toda na tla ni skočil. Rekel ji je: »Rad bi te pozdravil, botrica. Pa ne morem dol, ker je tam vratar. Najprej vprašaj njega, če me pusti.«

Lisica je začela naglo obletavati drevo. Iskala je in vohala, ker pa je bila skoraj še tema, ni videla psa, ki je bil skrčen v gošči. Zavo- hala ga je šele, ko je poskočil.

Pes je zalajal, in lisica je skočila, da bi utekla.

Toda bilo je prepozno. Pes je li- sico raztrgal.

Zdaniilo se je. Petelin je priletel z drevesa.

»Dobro jutro!« mu je rekel pes. Nato sa se oba v rosi okopala in nadaljevala pot. Petelin je rekel:

»Tisti grdi listi sem dišal jaz. Če bi jo bil poslušal in zletel na tla, bi me bila snedla. Hvala ti psiček, da si jo kaznoval.«

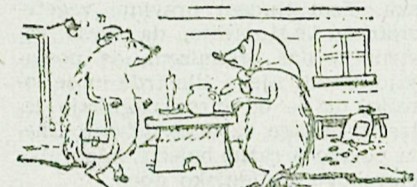
Domača miš in navadna poljska miš

Poljska miška je skromno živela v svoji hišici na polju in je cele dni iskala zrna žita. Nekoč jo je obiska- la njena sorodnica, domača miš.

Gospodinja je vlijudno pozdravila svojo tetko in ji takoj postregla s pšeničnimi zrnji.

»Ali n'imaš ničesar drugega?« se je začudila gostja. »Drobtinice, sla- nino ali košček sira?«

Gospodinjo je postalo sram za- radi take revščine in res se ji je

tisto žito zazdelo zelo žalostno. Ob- ljubila pa je tetki, da jo bo kmalu obiskala, da bi končno videla, kako živijo v mestu.

In koliko lepega je videla, ko se je odpravila na pot! Kuharica je spekla lešnikovo torto, da je dišala prav vsa kuhinja. Tudi njena tetka je ukradla košček in ji je dala pokusti. Zelo dobra je bila! Ko sta tako jedli, je domača miš učila polj- sko:

»Lahko vzameš, karkoli želiš, sa- mo pazi moraš, da te ne zalotijo. Ljudje nas nimajo preveč radi, po- sebno če sedimo v kuhinji in več- krat pošljejo nad nas mačko. Če za- gledaš mačko ali človeka, beži!«

Ni še dodobra končala svojega stavka, ko so se odprla vrata in v kuhinjo je prišla kuharica. Kot strela sta blisnili mimo nje obe miški iz kuhinje.

Ko sta bili na varnem, je doma- ča miš takoj začela tuhtati, kako bi prišla do novih dobrot, poljska miška pa je bila tako prestrašena, da je kar slišala, kako ji bije srce.

V prijatnem in varnem skrvali- šču se je domača miš takoj lotila koščka sira, ki ga je hitro pospra-

vila. Pripravljala se je, da bi začela s slanino, ki se ji je tako vabljivo smehljala, že je odprla usta, da bi jo zgrabila —

»Prask!« nekaj je počilo kot iz topa, kajti to ni bila navadna polj- ca, bila je past. Uboga domača miš se je komaj zadnji hip rešila.

Zaman je potem prigovarjala mi- ši, da ni tako hudo in da je tu vse- ga dosti kot v obljubljeni deželi. Poljska miš je zbežala domov,

VERA ALBREHTOVA:

SNEŽENI MOŽ

Ej, ta možak se pa kislo drži, v ustih mu pipa kar nič ne gori! Da bi ga snežec preveč ne težil, z loncem razbitim je glavo pokrtil.

V roki pa palico čudno drži, stara je metla; tako se mi zdi: mož bi najraje ž njo pot si pomel, da bi nocoj v vasico dospel...

Tam bi vse fante na klanec pognal, sam pa v zapečku bi sladko zaspal. Mamica stara bi čaja mu dali, v pipi ugasil tobak mu prižgali... Zjutraj pa, deca, ej, to vam bo smeh!

Mesto možaka — bo luža na tleh!

IZ KNJIŽEVNOSTI

Dragi moji, za danes sem vam pa pripravil nekaj posebnega. Poslušajte, kako je do tega prišlo!

Ko sem hodil pred nekaj dnevi malo po mestu, sem zagledal na ce- sti zvezek — pravi šolski zvezek.

Ko sem zaman iskal ime tistega, gi ga je izgubil, sem si kar mislil, da ta pionir ni mogel biti ravno marljiv in priden. Ko sem nato zvezek odprl in zagledal grdo pisavo, sem vedel, da se nisem zmotil. Nato pa je sledilo najhujše. Kar za glavo sem se prijel, ko sem prebral eno izmed pisanih strani. Tole sem bral:

Nekaj slovenskih pisateljev in pesnikov ter njihovih del

1. Ivan Cankar: Tonček
2. Josip Jurčič: Visočka kronika
3. France Bevk: Hlapec Jernej
4. Fr. Prešeren: Martin Krpan
5. Prežihov Voranc: Pot po nasipu
6. Ivan Tavčar: Tugomer
7. Anton Ingolič: Doberdob
8. Fran Levstik: Zdravica.

Zdaj pa znanje v roke in sporočite mi, kako bi to popravili. Upam, da ne bo pretežko!

Posta strica Mike

V času praznikov se je v moji mapi nabralo precej pisem in voščil mojih malih dopisnikov. Pa začni- mo kar na začetku:

Iz POSTOJNE je GRBAC STAN- KA poslala kar dve pismi, v vsa- kem povest in uganke. Za voščilo se ti, ljuba Stanka, najlepše zahvalju- jem in ti ga vračam z istimi želja- mi. Nekaj od tvojih prispevkov bom prav gotovo objavil.

OGRIN NADA iz SV. ANTONA pri Kopru piše, da obiskuje osem- letno šolo v Dekanih. Njihov pio- nirske odred ima pevski zbor, dram- sko sekcijo in folklorno skupino. Zdaj že govorijo celo o tambura- škem zboru in o drugih načrtih. To- re vidite, dragi moji, kako pridni in delavni so v Dekanih. Ali se tudi vi lahko pohvalite s čem podobnim?

Brata DERENCIN ALDO in STANKO iz SMIHELA pod Nano- som sta tudi pisala prijazni pisemci, poslala rešitev zamotanke, Aldo ri- sbico, Stanko pa spis o prvem sne- gu, kar bom seveda v kratkem ob- javil. Sneg, ki je pri njih zapadel, tako pišeta, jima je povzročil ve- liko veselja in tudi zabave. Smihelski pionirji in cicibani pa se učijo lepo igrice, ki jo bodo v kratkem pred- vajali. Naša dva junaka sta bila tudi velika prijatelja z vojaki in jima je žal, da so odšli. Zdaj pa i- mata gotovo dovolj snega in se vsa vesela sankata in smučata.

Iz STAREGA TRGA pri Rakeku piše pionirka MLAKAR TANJA, da so iz vseh krajev Loške doline pri- šli ljudje v Stari trg, da bi dali svo- jo kri. Bilo jih je toliko, da bo mo- rala zdravstvena ekipa priti še en- krat. Upam, da se bo naša Tanja še kaj oglasila in napisala, kako je pri njih v šoli in v pionirski organi- zaciji.

Pionirji iz DOLAN pri PIVKI se zahvaljujejo za prejeto darilo in obljublajo, da se bodo še oglasili. Nekaj rešitev zamotank sem tudi dobil, in sicer iz DOLAN pri PIV- ki in iz STUDENA pri Postojni, to- da ker ni bilo tudi rešitve rebusa, ne bom objavil imen.

Iz HRASTVA pri Pivki je poslal VADNJAL MIRO pesmico o Dedku Mrazu, ki pa je žal prišla prepozno. Iz POSTOJNE so mi poslali MANKOC TATJANA, KORCE FA- NI, JERMAN JOZE, HACE ROZA- LIJA in JUGOVIC LIDIJA, iz III.a razreda on. šole, spis o proslavi dneva JLA pri njih in obnovo po- vesti, ki jim jo je ta dan povedal učitelj. Ker so vsi pisali isto in je tudi predolgo, da bi tukaj objav- ljali, se jim zaenkrat za prispevke najlepše zahvaljujem in upam, da se bodo še oglasili.

Naš stari znanec UDOVIC JOZE iz CERKNICE nam piše, da imajo pri njih precej snega, da se sankajo in smučajo, pa tudi učenja imajo

veliko, ker se bliža prvo polletje. Jo- že je tudi poslal rešitev križanke. Za voščila pa se mu najlepše za- hvaljujem in mu želim v tem letu veliko uspeha.

Oglasili sta se tudi dve novi do- pisničarki, ki pravita, da jima je naš kotichek prav posebno všeč. To sta SPROHAC WICKA in PERE- NIC ANKA iz PREMA. Poslali sta tudi pravilno rešeno križanko. U- pam, da se bosta še kaj oglasili.

Lepe čestitke k novemu letu se mi poslali tudi pionirji iz STUDE- NA, in sicer: MIHELČIČ MARICA, BREZEC MILENA, SIRCA ALBO in DEBEVEC FRANC. Dalje pio- nirji iz GRAHOVEGA, ki bi radi brali kako dolgo povest, KLEMENT IRENA iz POSTOJNE in KLJUN VILMA iz BARKE pri Vremškem Britofu. Vsem se najlepše zahvalju- jem za dobre želje in jim prav tako želim v novem letu vse najboljše.

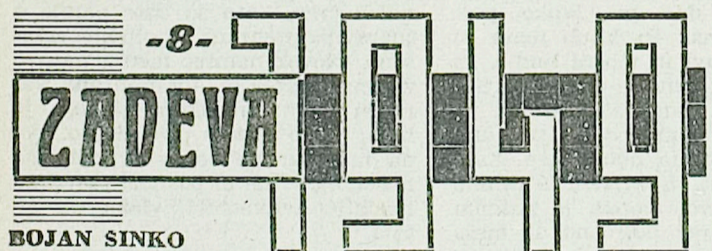
Iz Ospa pri Kopru piše PURGER MARIJA, kako lepo so preživeli svoj »športni dan«, obiskali so So- cerb in njegovo jamo, spotoma pa so si ogledali tudi vodovod in veliki rezervoar. Nazaj grede so se, poseb- no dečki, drsali po zaledeneli veži.

Učenci 4. razreda on. šole v BU- KOVJU so rešile veliki kvadrat, za sicer: MRHOR VERA, TURK MA- MIJA in GRZELJ JOZEFA. Napi- sale so tudi kratka pisemca. Je- žefa piše, da bi prav vsi pionirji v Bukovju hoteli postati naši dopis- niki. To me je zelo razveselilo in sedaj samo še čakam njihovih do- pisov. V Bukovju imajo zdaj lepo prenovljeno šolo, v bližini pa sma- meniti Predjamski grad. Iz Predja- me same pa je doma mala Marija, ki pravi da so zgradili do Bukovja novo cesto, tako da ima njihov grad veliko obiskovalcev. V male oddaljeni vasi, Gorenjah, živi na- ša Vera. To vas so okupatorji za ča- sa vojne požgali, danes pa so je domačini že obnovili in živijo v njej lepo in mirno življenje.

Iz SLAVINE pri Prestranku nam je pisal naš stari znanec MOZINA BORIS. Tvojo željo, dragi Boris, sem posredoval naši upravi in ji tudi izročil tvoj denar. Tako boš vse leto brez skrbi za naš časopis, vedno ga boš dobil in bral naš ko- tichek. Hvala za novoletna voščila, tudi tebi želim vsega dobrega.

RESITEV CERKOVNICE IZ PREJSNJE STEVILKE

1. noret, 2. svojci, 3. koleno, 4. kotnik, 5. brajda, 6. kamela, 7. ma- tika — NOVOLETNA JELKA. Tiste štiri sličice iz novoletne ste- vilke pomenijo: Ne posnemaj ga pri učenju!

BOJAN SINKO

Ze Agatja Semjonovna Popova ga je precej vznemirila. Prva misel na njeno vlogo v sovjetski tajni službi pa ga je docela iztreznila. Tudi pri tem, ko je zamaknjeno strmel v neznan pevko in se predajal sladki opojnosti njenega kakor zamet božajočega glasu, ni mislil nič določnega. Čutil je le, da ji ne bi mogel odreči nobene želje, da bi ji sledil kamor koli, če bi le z očesom trenila.

Kakor namig zle usode ga je spreletela misel, da bodo njegovi dnevi v Singapuru kmalu šteti. Moral ho naprej, v Bombay in dalje po iz Moskve že v naprej določeni poti v ZDA.

In zakaj ga pošiljajo po tej mnogo daljši poti, saj bi iz Yokohame na Japonskem čez Tihoo morje mnogo hitreje pri- spel na cilj?

Ali hoče Moskva pridobiti na času, da ga pošilja po tej iz Daljnega Vzhoda neobičajni poti v Ameriko? Saj bi ga lahko še zadržali v Moskvi ali Pekingu, če se prav nič ne mudi.

Ali se skrivajo za tem kakšni globlji vzroki, ki niso za njegova ušesa?

S'cer pa je le poslušno orodje svojih gospodarjev, ki mislijo zanj. Saj se je vendar pisemno obvezal, da bo izpol- njeval brez pomisleka vse dobljene ukaze! Da, toda to je bilo takrat, v Moskvi, kjer ni imel druge izbire.

Zal je še vedno v krepilnih NKVD!

Ob tej misli se je zgrozil in skoraj pozabil na pevko, ki

ga je že ves večer na skrivaj opazovala. Kljub temu pa ni nič omahoval, ko jo je napadel njemu neznan pijanec. Po- bil ga je na tla in se pustil odvesti v njeno garderobo kakor otrok.

10. poglavje DUN

Ob istem času, ko je Ivan Oblak zavlil v zabavišče »Mor- ski vrag«, se je sprehajala Agatja Semjonovna Popova zopet v svoji svetloslasi izdaji po ozki ulici v kitajskem delu me- sta. Bila je podoba, da nekoga pričakuje. Z bližnjega dvori- šča je bilo slišati vpitje človeških glasov. Ko se je približala, je opazila ob dolgem zidu neskončno vrsto rikš. Pod veliko svetilko sredi dvorišča se je gnetlo več tucatov razcepanih kulijev.

Agatja spočetka ni vedela, zakaj toliko krika in vika. Sredi klobčiča polganih kulijev je sedel ogromen Kitajec. Drug za drugim so stopali kuliji predenj. S strokovnjaškim obrazom je tipal debeluhar kulijem roke in noge, jim iz nje- neznanih vzrokov gledal v usta, jih zdaj pa zdaj uščipnil, kakor da bi bil prekupčevalec, ki kupuje na sejmju konje ter jih po vseh pravih svoje umetnosti preizkuša. Pogled na dvorišče je bil pravzaprav smešen: debeluhar, ki se je kopal v znoju svojega telesa v črnem kitajskem sukniču in vpiljoči kuliji, ki jih je ocenjeval, kakor da drugače sploh ne bi moglo biti. K temu je treba dodati še prah, smrad mnogih neumitih teles in nad tem človeškim klobčičem vid jemačo električno žarnico.

V resnici pa stvar ni bila tako smešna. Debeli možakar, — lastnik rikš —, je izbiral kulije. Seveda se je odločal le za take, ki so bili dovolj zdravi in močni ter sposobni spremeniti svoje sposobnosti v denar. Po vsem videzu je bil naval kulijev velik, saj so bile njegove rikše čiste in kar čedne na po- gled. S čistimi in lepimi rikšami je seveda laže zaslužiti kot z umazanimi, starimi in iztrošenimi.

Sejma človeške vprege se je Agatja Semjonovna Popova kmalu naveličala. Nadaljevala je svoj sprehod in od časa

do časa pogledovala na svojo zapestno uro. Ko se je pred njo pojavil isti kuli, ki smo ga spoznali že sinoči, je sedla brez pozdrava v rikšo. Kulijeve boste noge so copotale po že znani poti proti pristanišču, mimo britanskih vojnih ladij in dalje naprej proti prebivališču kulijev — mrtvemu delu pristanišča.

Ko je Ivan Oblak v zabavišču z enim samim udarcem uspal bivšega moža lepe mehiške pevke, je izginita rikša, v kateri je sedela Agatja Semjonovna Popova, v temi ku- lijevskega naselja. Kuli se tudi tokrat ni ustavil, tekkel je dalje naprej v črno temo...

Zakaj se ni Agatja Semjonovna Popova poslužila udob- nih in modernih vozil avtoizvoščkov, ki jih je bilo v Singa- puru na pretek?

Očitno je skromna, zaprta rikša bolj ustrezala njenemu namenom. Kitajska rikša ni vzbudila v tem predelu Singa- pura nobene pozornosti, toda avto, z radovednim soferjem za krmilom...

Vsekakor je Agatja Semjonovna Popova dobro premislila, preden se je odločila za razcepanega in molčedečega kulija, od katerega živ krst ne bi izvedel besede.

Borna kulijevska prebivališča so utonila v temi, nasičeni dušeči soparico. Niti najmanjša sapica ni vznemirjala ozračja. Morje je bilo popolnoma mirno, le kakšna riba, ki se je za trenutek pognala nad gladino, je motila nočno tismo. Nebo je bilo posejano z zvezdami. Od časa do časa se je utrnila katera, pustila za seboj svetlo sled, nato pa ugasnila.

Dober streljaj od naselja kulijev je stala blizu obale skromna ribiška kočca. Vsakdo, ki ne bi vedel za njo, bi v temi zadel z glavo ob njeno streho. Toda kuli je odločil Agatjo pred samimi vrati, obrnil rikšo in zopet izginit v temi. Agatja je prisluškovala, kako so se udarci njegovih bosih nog ob od sonca presušeno, trdo zemljo vedno bolj oddaljevali v smeri proti mestu.

Ko je Agatja Semjonovna Popova tretjič potrkala, so se vrata odprla. Mlad Kitajec je prižgal svetilko in se ji gla- boko priklonil.

Naročilnica za nove naročnike

Naročam tednik »Slovenski Jadranski« na naslov:

Ime in priimek

Bivališče

Pošta

Naročnino bom plačal, ko prejmem vašo položnico!

Dne

(Lastnoročni podpis)

«Nova knjiga»

Sežana
s poslovalnico v Kozini

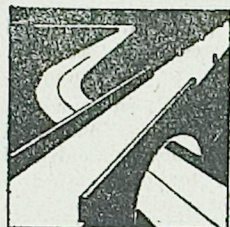
ŽELI VSEM LJUBITELJEM NAŠE
KNJIGE SREČNO IN USPEHOV
POLNO NOVO LETO 1954

Gostilna Malalan in bufet „Kras“ Sežana

ŽELI SVOJIM GOSTOM SREČNO
IN ZADOVOLJNO NOVO LETO

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU,
POSEBNO PA NAŠIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM, ŽELI SREČNO IN
USPEHOV POLNO NOVO LETO
1954

delovni kolektiv
gradbenega podjetja

SLOVENIJA CESTE
GRADNJA CEST IN MOSTOV

sektor Koper
s svojimi
gradbišči
Koper,
Črni kal
in Umag

Trgovsko podjetje

„Vino“ Postojna

ima stalno na zalogi vsako količino prvovrstnih alkoholnih in brezalkoholnih pijač po konkurenčnih cenah

Prodaja na debelo in na drobno priporoča svojo točilnico in vinsko klet. Vsem svojim odjemalcem želi v novem letu obilo sreče in uspehov ter jim še za naprej priporoča svoje usluge

Kavarna »Šport« SEŽANA

ŽELI
SVOJIM OBISKOVALCEM
IN
VSEM LJUBITELJEM SPORTA
SREČNO IN ZADOVOLJSVA
POLNO NOVO LETO

Gostinsko podjetje

Hotel »CENTRAL«, Portorož

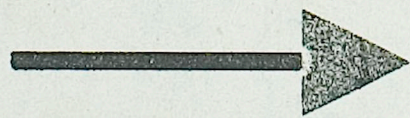
ŽELI VSEM DELOVNIM KOLEK-
TIVOM, KAKOR TUDI SVOJIM
GOSTOM, MNOGO USPEHOV V
LETU 1954

„Elektro - Sežana“

Z RAJONI SEŽANA, POSTOJNA,
PIVKA, ILIRSKA BISTRICA, POD-
GRAD, KOZINA, DIVAČA IN KU-
BED TER SVOJO VZDRŽEVALNO
SKUPINO

Naš cilj je: Elektriko v sleherno vas

ELEKTRIFIKACIJA JE OSNOVA
ZA POVEČANJE PROIZVODNJE
IN GOSPODARSKE ZMOGLI-
VOSTI NAŠIH KRAJEV TER DVIG
ŽIVLJENJSKEGA STANDARDA.
CENJENIM ODJEMALCEM ŽELI-
MO V NOvem LETU OBILO SRE-
ČE, VESELJA IN USPEHOV

Okrajni komite ZKS Sežana

ŽELI VSEMU DELOVNEMU LJUD-
STVU V NOvem LETU NOVIH
DELOVNIH ZMAG

Mlin = žaga, Škrbina

ŽELI OBILO USPEHOV V LETU
1954

Okrajno gradbeno podjetje Sežana

Z NOVIM LETOM V NOVE USPEHE!

MESTNA PEKARNA

POSTOJNA

ŽELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM SREČNO NOVO LETO

Uprava podjetja

»Selveg- Koper

obvešča vse potrošnike električne energije, da ima nov tekoči račun pri Istrski banki v Kopru št. 06-309-61. Na tekoči račun je vplačati vse zneske za potrošnjo od 1. novembra 1953 dalje. Na isti račun naj se izvršijo tudi vsa druga morebitna vplačila, ki se nanašajo na čas po navedem datumu. Vsa vplačila, ki se nanašajo na čas pred 1. novembrom 1953, je izvršiti še v korist računa Selveg pri Istrski banki Koper št. 06-308-309-20

Občinski ljudski odbor Štanjel

ŽELI VSEM DELOVNIM LJUDEM
SREČNO NOVO LETO

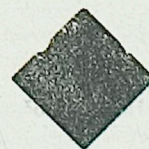
Kmetijska zadruga Lokev

S SVOJIMI ODSEKI:
TRGOVINO, MIZARSKO DELAV-
NICO, ZADRUŽNIM POSESTVOM,
GOSTILNO, KOVAČNICO IN KRO-
JAČNICO ŽELI SVOJIM ČLANOM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM V
NOvem LETU MNOGO SREČE IN
USPEHOV

LIP

POSTOJNA

odkupi hlodovino,
dobavlja rezan jamski in gradbeni les,
izvršuje
vsa mizarska in stavbno-mizarska dela,
embalažo itd.

Vsem svojim poslovnim prijateljem
in odjemalcem želi mnogo uspehov
v novem letu

V SOBOTO BO V KOPRU II. TELOVADNA AKADEMIJA „PARTIZANA“

Koprsko telesnovzgojno društvo »Partizana« se bo jutri, v soboto 9. januarja zopet predstavilo občinstvu z akademijo v koprskem gledališču. To je že drugi javni nastop tega društva, ki je sicer najstarejše v koprskem okraju, čeprav obstaja slabi dve leti. Vedeti moramo namreč, da telovadba ni športna panoga, kjer bi bilo mogoče hitro doseči velike uspehe. Tu je potrebno več let intenzivnega dela. Slovenci sicer imamo bogato tradicijo, vendar smo na Koprskem začeli s telovadbo šele po osvoboditvi. Zdaj je v okraju že šest telesnovzgojnih društev, med katerimi je koprsko najmočnejše, saj ima nad 250 telovadnih članov in tudi kvalitetno je najboljše, za kar gre zahvala odličnim in požrtvovalnim voditeljem. Naj omenimo samo Miloša Strgarja, ki je kot telovadec že nešteto krat zastopal jugoslovanske in tudi tržaške barve na mednarodnih telovadnih srečanjih.

V koprski mestni šolski telovadnici petkrat tedensko gostujejo člani Partizana, ker svoje telovadnice še nimajo. Zlasti te dni pred akademijo je od 16. do 22. ure v telovadnici nenehno vrvenje. Najprej imajo vaje cicibani, to je otroci do 6. leta starosti, za njimi je deca, potem so še pionirji in pionirke, mladinci in mladinke ter končno še člani in članice. Vsi bodo namreč v soboto nastopali in pokazali svoje znanje. Seveda vsak oddelek bo dal na oder skupino najboljših. Akademijo bodo sestavljale točke otroških, skupinskih nastopov, ritmičnih vaj, raznih preskokov in končno orodne telovadbe. Katera od nastopajočih vrst je najboljša je težko reči, vendar največji napredek kaže mladina, ki je tudi prihodnost društva. Ne dvomimo, da bo celotna prireditev dobro uspela in da bo občinstvo lahko z zadovoljstvom ugotovilo značen napredek koprskih telovadcev ter tudi prišlo na svoj račun.

Upravi

SLOVENSKEGA JADRANA

KOPER

Santorijeva 26 - Poštni predal 2

RADIO KOPER

SOBOTA 9. I.: 13.45 Lahka in zabavna glasba; 14.15 Šport doma in po svetu; 17.30 Ob Soči, Jadranu in Vardarju v narodni pesmi; 18.15 Zabavni orkestri in marsikaj vmes, igrajo za židano voljo in ples; 21.00 Naš nočni koncert: izbrali smo F. Chopina; 21.30 Izbrano cvetje z domače grede; 22.00 Z mikrofonom po Primorski: Krkavče v Slovenski Istri.

NEDELJA 10. I.: 8.15 Slovenske narodne; 8.30 Za naše kmetovalce; 9.00 Z okroglo in poskočno v nedeljsko jutro; 9.20 Mladinska oddaja: Baba Dijen in košček sladkorja, pogovor s pionirji; 13.45 Glasba po željah; 15.00 Z mikrofonom po Primorski: Krkavče v Slovenski Istri; 16.00 Slovenska svatovska obredja: Dolenjsko ženitovanje, izvaja akad. pevski zbor p. v. R. Gobca; 16.32 Nedeljski promenalni koncert.

PONEDELJEK 11. I.: 11.30 Našim ženam; 13.45 Lahka in zabavna glasba; 14.30 S filmskega platna; 17.00 Havajske in kubanske melodije; 17.30 Jugoslovanski tenoristi pojo; 18.15 Iz pisane bisage, za dobro voljo. **TOREK 12. I.:** 13.45 Lahka in zabavna glasba; 14.30 Kulturni razgledi; 14.45 »Pri oknu ljubica sedi...« spored ljubzenskih narodnih pesmi; 18.42 Južnoameriški ritmi; 20.00 Rezervirano za posnetek izvedbe Rossinijeve opere »Seviljski brivci« v ljubljanski operi; 22.00 Obilo zaba-

ve pri plesu, sodelujejo ljubljanski plesni sekstet in F. Souvan s svojim ansamblom. — **SREDA 13. I.:** 11.00 Šolska ura: Kako merimo čas; 14.30 Od Triglava do Jadrana; 14.45 Lado Korošec in J. Lipušček pojeta pri ljubljene samospeve; 17.30 Koncert tenorista S. Šajfarja iz Zagreba; 21.00 S knjižne police: Marička Zmardšič: »Človek in zemlja«; 21.30 Za zabavo in ples igrajo rami orkestr. — **ČETRTEK 14. I.:** 13.45 Lahka in zabavna glasba; 14.30 Jayna tribuna; 17.00 Bojan Adamič s svojim orkestrom; 17.20 Klavir v ritmu; 18.30 Glasbena kronika; 18.40 Zlatko Černjul s svojim orkestrom. —

SLOVENSKO GLEDALIŠČE KOPER

8. I. 1954 ob 20: Finžgar: »Naša kria Gostovanje v PIRANU.
10. I. 1954 ob 20: Finžgar: »Naša kria Gostovanje v DEKANJAH.

V četrtek dne, 31. decembra 1953 je na poti med Koprno in Divačo padel z avtobusa majhen kovček, v katerem so bile ženske in otroške obleke. Kdor bo kovček našel, oziroma karkoli zvedel o njem, naj to javi proti nagradi na naslov: *Jožef Filipič, Smedela pri Koprni, ali pa postaji LM v Divači.*

Autopodjetje »ADRIA« — Koper obvešča vse potnike, da je od 4. januarja 1954 proga Koper-Portoroch podaljšana do Pirana. Odkad avtobusa iz Pirana je zjutraj ob 6.30 in popoldne ob 18. uri.

Poljak Andrej, pok. Antona in pok. Mervil Marije roj. 27. 9. 1894 v Sv. Mihehu pri Sezani, sodaj stanujoč v Koprni, ul. LM št. 1 je izgubil osebno izkaznico, izdana od Ljudskega odbora mestne občine Koper, in jo razglasa za neveljavno.

Copic Tončka, roj. dne 10. 1. 1926, Rogati hrib Kočevje, sodaj stanujoča v Koprni, Istrsko nabrežje št. 19, je izgubila osebno izkaznico št. 31305-21287 in jo razglasa za neveljavno.

RESITIV

NOVOLETNE KRIZANKE

Vodoravno: 1. veselo novo leto, 14. en, 15. ledolomilec, 16. Edca, 17. re, 18. ep, 20. pater, 22. na, 23. O. K., 25. J (osip) J (určič), 26. Riza, 29. pelin, 31. E (mil) A (damič), 32. ila, 33. eno, 34. Caf, 36. očaj, 38. tov, 40. sifilis, 43. ta, 44. anskotut, 46. mu, 47. Ig, 48. humano, 49. ili, 51. oko, 52. ol, 53. cevi, 54. ul, 55. ar, 56. liti, 57. obadi, 60. esaji, 62. planet, 63. Nova Kaledonija.

Navpično: 1. Veknje, 2. en, 3. elektrifikacija, 4. le, 5. od, 6. mo, 7. olepotičati, 8. voda, 9. omet, 10. Ene, 11. el, 12. ter, 13. očet, 19. pajak, 21. roleta, 24. kino, 27. il, 28. Mfa, 30. Nova Gorica, 35. Asam, 36. O, Lu, 37. tu, 39. mahovan, 41. fonetik, 42. ilovi, 43. tu, 45. nul, 46. Milano, 47. Ika, 50. lubad, 56. lev, 57. oté, 58. den, 59. iti, 61. so, 62. pi.

LETNA SKUPSCINA

SD »RUDARJA« IZ IDRJE

V nedeljo je polagal obračun enoletnega dela SD »Rudarja« iz Idrije. Tajnik Marjan Felc je najprej kritično ocenil delovanje, ki ni bilo posebno na višini posebno v nogometni in namizno-teniški sekciji. Čast društva pa so rešili naši smučarji, ki so osvojili absolutno prvenstvo Primorske, v podveznem menilu pa so se plasirali na 17. mesto. Društvo šteje okoli 70 članov, kar je za Idrijo vsekakor premalo in bo treba vključiti več mladine. Po poročilih so sklenili, da bodo v prihodnjem letu aktivizirali vsaj nogometno in namizno-teniško sekcijo, ki imata vse pogoje za boljši razvoj.

L. S.

ČLANOM IN POVERJENIKOM PREŠERNOVE DRUŽBE

Sporočamo, da smo razpošiljanje knjig poverjenikom in ustanovnim članom zaključili. Razpošiljanje vsaj 1.500 zbirke se je zakasnilo za dober teden zaradi okvare in obzorne klišeja naslovne strani kolektarja, kar naj nam poverjeniki, ki so prejeli knjige po 12. decembru oprosta. Če so se pojavile še kake druge nepravilnosti, prosimo vse, da nas nanje opozore, da se jih bomo v bodoče izognili, odnosno se sedaj popravili. Člani, ki doslej knjig še niso prejeli, naj jih dvignejo pri svojem poverjeniku.

Ker bomo prihodnje leto pričeli s tiskom knjig mnogo prej, pohitite s vpisom, da bomo lahko pravočasno določili naklado.

Te dni bo izšla tudi zadnja — strojna — številka naše revije *Obzornik*. Prihodnje leto bo izhajala revija redno vsak mesec razen v poštinih. Kot doslej se bo revija tudi v bodoče tako po opremi kot po vsebini še izpolnjevala in bo vzdrževala redne stike med Družbo in člani. Zato vabimo zlasti vse poverjenike, da postanejo naročniki revije *Obzornik* ter store vse, da bo zaračeno na to revijo tudi čimvečje število članov. Celoletna naročnina za člane je 450.— din za nečlane pa 500.— din.

Sindikalne podružnice, zadruga, odbori SZDL javljajte nam nove poverjenike!

Prešernova družba

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Milko Stofa — Tiska tiskarna »Jadrane« v Koprni
Naslov uredništva in uprave: Koper, Santorijeva ulica 26, tel. 170, poštni predal 2

BARBA VANE PRAVI...

Danes vas, dragi bralci, ne bom nič mučil z notranjo in zunanjo politiko, ker so se mi zaradi velike burje in snežnih zametov potrgale vse telefonske žice. Po pravici povedano, mi še vedno tudi šumi v glavi silvestrovanje, tako da še nisem prišel k sebi in sploh ne vem, če bom kdaj. Doma se zelo malo zadržujem. Največ hodim na lov s prijatelji in pijem običerinec v gostilni, ker se z mojo Juco doma ne da vzdržati, od kar je šla z mano čakati Novo leto v Koper.

Se v normalnih časih ji teče kot Rižana po velikih nalihih, po novem letu je pa v njo zlezlo pet radijskih postaj s 100 kilovati, ki delajo dnevno 36 ur v raznih jezikih. Sicer je niman navade ogovarjati. Še branil sem jo; tudi kadar mi zasluzila, toda sedaj mi je žal, da sem jo spoznal pred tridesetimi leti. Enakopravnost je vzela slovo od naše hiše. Če bo šlo tako naprej, bom pod stara leta padel še na breme občine ali pa koncal v kaki norišnici. Tudi sosedi mi pravijo, da nekaj ni v redu z Juco. Smilim se jim, toda pomagati mi ne morejo.

Dolati noče skoraj ničesar več. Pravi, da si bo vzela pomočnico, ker da se je nadelala. Da bo samo kuhala. Tudi pomivala da ne bo več in mesila kruha, ker da ji pridejo grde roke in se ji zgulijo nohti. Stalno se gleda v zrcalo, si popravlja lasce, name kriči kot na hlapca in se vozi z avtobusom v mesto. Že večkrat sem ostal brez večerje. Tudi pisati je začela pisma in jih pred menoj skriva. Pa mi je le uspelo nekega jutra eno teh pisem prebrati, ko je ona še spala, jaz pa sem se odpravil na lov. V naglici sem si ga predpisal. Pisala je svoji sestri na Artviže in ga objavljam skoraj v celoti, da jo javno razkrinkam in da boste spoznali, kakšen trpin sem na pragu novega leta. Tako je pisala:

Draga moja sestra Žefa...

V začetku mojega pisma te najprej lepú pozdravim jenu ti vošcim vse najbulje v novim leti tebi jen tvoji držini. Dam ti znat, da sem živa jen zdrava. Enaku želim tudi tebi. Draga Žefa!!! Pr nas je zdaj strašna burja. Ne upam se nanka s hiše. Tudi sneg je začel padat. Sem čula na radio, de je tudi pr vas velika zima. Vaneta sem vsega preklela, zati ki ni prpravil dro. Rekla sem mu, de mu ne bom več kuhala, če jih ne gre kupit. Povem ti, de je Vane starinski jenu otročji. Trde glave je. Če mu kej rečem, muči jenu se odpravi na lov. Misli, de mu bom zmeri takú delala kukr anbot. Ma so pasali tisti cajti, ku smo mi ženske samú vbugale, sa martrale, móži pa komandirali. Takú sem mu rekla učeraj, ku je pršu domú jenu sem ga pestila brez večerje. Je godrdnjau jenu šou spat. Danes sem mu rekla, de bi uzeli ano žensko, ki bi nam pomagala v hiši jenu na grunti. Jest — sem mu rekla — ne morem več takú delat kukr tisti bot, ku sem bla mlada. Draga Žefa!!! Da vidiš, kakú me je grdu pogledau. Ma se ga nisem neč ustrašila. Sem mu rekla, nej pogleda te druge ženske. Móži jim vse prpravjo, jim na pestijo delat, grejo ž njimi v čine, na ples, na izlete jen takú náprt. Jest pa samú delaj jen delaj. Takú vidiš, draga Žefa, sem ga spovedala jenu še punu družga sem mu naštele. Sem mu rekla, de če on al ne, jest si bom uzela ano žensko, ki mi bo pomagala pr hiši.

Zati te, draga sestra, prau lepú prosim, de mi ti tam gor pr vas najdeš ano močno žensko, ki zna usa delat pr hiši jen grunti. Sej zdej nam gre dobru, jo bomo lahkú plačali. Vane bo delau kukr zdej na njvah jenu pr trta, sej je še pr dobri muči. V štali pr blagi bi mu pomagala tista ženska, ki te prosim,

de mi je hmali najdeš. Puallje bi pomagala tudi meni v kuhinji, prat roba, mesit kruh jenu druge stvari, sej znaš kakú je.

Draga moja Žefa!!! Sem ti pozabla napisat, de je blu Vane pred novim letom bulji, de me je belj vbugau. Smo šli anka okep čakat Novo leto v Koper. Ne morem ti opisat, kakú je blu lepú. Draga sestra!!! Dam ti znat, de sem imela novo večtaljo, nove šulne, kapot, najlon kaucezo jen sem si nardila tudi permanentne. Vse so me gledale jenu prasavale, ki sem si kupla, kdu mi je sašu večtaljo, kdu mi je dau figurine. Vse, prau vse so tle znat. Ma smo imeli anka pegolo. Nas niso pestili v hotel Triglav. So nam rekli, de so vse nize bla vre an ceden prej konzervirane, de jim je žou, ma de nej gremo drgam pogledat. V Koprji je blu vse otprto celo nuč. Takú smo rajžali od ostarije do ostarije. Pousot so me gledali jenu z mano plesali. Vane se mi ja anu malu napiu, samú plesat ne zna moderno. Je tou samú mazurko, šotiš, polko, pa nu gotci niso tli godit. Jest sem se pa navadla te moderne, takú de sem frlela po šali ku te mlade. Ti povem draga sestra, de je blu ku v nebesih.

Se tu ti povem, draga sestra, de bomo hmali zaklali anga prašiča. Ku bo burja anu malu jenjula, ti se bom pršla pokazat v novim gvanti jen šulnah. Priesna ti bom tudi mulce. Rada bi, de tudi ti prideš anbot h nam. Te ni blu vre dugu. Če prideš, mi piši!!! Piši tudi, če bi nam lahkú vi prpeljali drova, zati ki se bojim, de se Vane ne bo zanje nanka zgánu. Sej znaš, de moram jest na vse mislit pr hiši. Če bi on vse ukázau, bi jest hodila okuli v štracah. Ma tu ti bom povedala, ku pridem h tebi.

Tvoja

Juca od Vaneta

Nadrealizem v slikarstvu

